

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV BOHEMISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KOMPARACE JAZYKOVÉ STYLIZACE ELEKTRONICKÝCH
A TIŠTĚNÝCH HUDEBNÍCH MAGAZÍNŮ**

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Křivancová, Ph.D.

Autor práce: Aneta Pokorná

Studijní obor: Bohemistika

Ročník: 3.

2020

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácen podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 30. listopadu 2020

.....

Aneta Pokorná

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí této bakalářské práce, Mgr. Michaele Křivancové, Ph.D., za její odborné vedení, cenné rady, vstřícnost a mnoho trpělivosti při zpracování této práce. Děkuji také své rodině, která mě podporovala při psaní i během celého studia.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu jazykové stylizace hudebních magazínů. Jejím cílem je vysledovat, jaké výrazové prostředky jsou užívány v hudební publicistice a jakým způsobem se od sebe liší jazyková stylizace ve vybraných tištěných a elektronických hudebních magazínech.

V teoretické části bude představen publicistický styl, základní pojmy z oblasti žurnalistiky a médií a obecné informace o hudebních magazínech. Praktická část bude založena na analýze konkrétních článků z vybraných magazínů, které budou následně jazykově komparovány.

Klíčová slova: hudební magazín; publicistický styl; média; žurnalistika; jazykové prostředky

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on linguistic wording analysis of music magazines. The aim is to determine which means of expression are used in music journalism and how linguistic wording of chosen printed and electronic music magazines differ from each other.

In the theoretical part, publicistic style, fundamental terms from the field of journalism and media, and general information about music magazines will be introduced. The practical part will be based on analysis of particular articles from the chosen magazines which will be subsequently compared.

Key words: music magazine; journalistic style; media; journalism; language means

Obsah

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1 Funkční styl publicistický	9
1.1 Dělení publicistického stylu	10
1.1.1 Zpravodajské texty	11
1.1.2 Analytické texty	12
1.1.3 Beletristické texty	13
2 Jazykové prostředky užívané v publicistice	14
2.1 Obrazná vyjádření	14
2.2 Frazémy	15
2.3 Módní výrazy	15
2.4 Syntaktické prostředky	16
3 Žurnalistika a masová média	17
3.1 Zpravodajská média	18
3.2 Publicistika	19
4 Hudební magazíny	21
4.1 Tištěné	21
4.2 Elektronické	21
II. PRAKTICKÁ ČÁST	23
5 Představení analyzovaných magazínů	24
5.1 Hudební rozhledy	24
5.2 Harmonie	26
5.3 Rock & Pop	27
5.4 Musicserver	28
5.5 Kids & Heroes	29
5.6 Musicgate	30
6 Jazyková analýza	31

6.1	Dvořákova Rusalka a Sukův Asrael.....	31
6.2	Jiří Hlaváč: Josef Suk – Pokus o portrét	33
6.3	Ostravská Pohádka	34
6.4	Nadine Sierra: There’s a Place for Us	35
6.5	Elton John: Pohádka s famózním koncem	36
6.6	Lucie: EvoLucie	37
6.7	Muse si do Prahy přivezli exoskelety, roboty a velkou show	38
6.8	Vypsaná fiXa je na „Kvalitě“ punková i zamyšlená	40
6.9	Děšť nikomu vaz nezlomil. Letošní Parkfest ovládl Hopes a Kung-Fu Girlz ...	41
6.10	Fatum – Edge Of The Wild	42
6.11	Vyvrhells pro Kačenku.....	43
6.12	Pražský Rehab vydal dlouho očekávané stejnojmenné album.....	45
7	Komparace tištěných a elektronických magazínů	46
	ZÁVĚR	50
	SEZNAM TIŠTĚNÝCH MAGAZÍNŮ	51
	SEZNAM ELEKTRONICKÝCH MAGAZÍNŮ	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	52
	SEZNAM PŘÍLOH.....	56
	PŘÍLOHY:	57

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá hudebními magazíny. Zaměřuje se na jazykové prostředky v těchto magazínech využívané. Vzhledem ke svému kladnému vztahu k hudbě jsem se rozhodla prozkoumat jazykovou stylizaci magazínů, které se hudební tematice věnují, a zjistit, zda (a případně jak) se od sebe liší výrazové prostředky užívané v tištěných časopisech a v článcích na internetu, které vycházejí v rámci hudebně publicistických serverů.

V teoretické části je představen publicistický funkční styl, jeho další dělení a jazykové prostředky v publicistice využívané. Dále se práce věnuje médiím a základnímu vymezení žurnalistiky. Následně jsou definovány hudební magazíny obecně a jsou rozděleny na tištěné a elektronické.

Praktická část nejprve informuje o tom, které magazíny byly vybrány k analýze, a poskytuje jejich věcně obsahové údaje. Z tištěných časopisů se práce zaměřuje na Hudební rozhledy, Harmonii a Rock & Pop. Zkoumané elektronické magazíny jsou Musicserver, Kids & Heroes a Musicgate. Následuje samotná jazyková analýza, během které jsou popsány příznakové prostředky nalezené v jednotlivých článcích. Práce si klade za cíl vysledovat, jaké výrazové prostředky jsou užívány v hudební publicistice a jakým způsobem se od sebe liší jazyková stylizace ve vybraných tištěných a elektronických hudebních magazínech.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Funkční styl publicistický

Publicistický funkční styl je mezi ostatními funkčními styly v jistém smyslu raritou. Zatímco většina stylů lze jasně charakterizovat skrz formu, vrstvu užívaného jazyka, kompozici či jazykovou stylizaci, publicistický funkční styl umožňuje velkou variabilitu a kombinuje prvky ostatních funkčních stylů, přičemž pro jednotlivé publicistické útvary mohou být charakteristické úplně jiné výrazové prostředky. Zároveň je potřeba ujasnit si některé pojmy terminologické. Pojem *publicistika* není užíván jednotně. Používá se ve dvou různých významech. V lingvistice je chápán jako „mezilidská komunikace informující o aktuálních společenských a politických událostech a komentující je“¹. O něco komplikovanější je tento pojem v žurnalistice jakožto ve vědním oboru. Podle Barbory Osvaldové, jak uvádí v Encyklopedii praktické žurnalistiky (1999), se jedná o označení žurnalistické tvorby i části žurnalistické produkce určené ke zveřejnění.² V užším smyslu pojmu pak Osvaldová uvádí, že jde o „činnost spojenou se stanoviskem, objasňující události, situaci nebo myšlenky (...)“³. Žurnalistika pojmem *publicistika* označuje texty, jejichž funkcí není pouze informovat, nýbrž informace komentovat a hodnotit. Publikace *Současná česká stylistika* (2003) navíc upozorňuje na vztah mezi termíny *publicistika* a *žurnalistika*. *Žurnalistiku* vymezuje jako činnost v hromadných sdělovacích prostředcích i obor zabývající se touto disciplínou, někdy jsou však tyto termíny chápány jako synonyma.⁴

Vymezení pojmu *publicistika* se zdá být tedy do určité míry problematické. Pokud vezmeme v úvahu fakt, že *žurnalistikou* bývá někdy označováno pouze zpravodajství, můžeme *publicistiku* a *žurnalistiku* rozlišovat podle funkce. *Žurnalistika* má v takovém případě funkci informativní a *publicistika* persvazivní, hodnotící a získávací.⁵ Je tedy na místě pohlížet na publicistiku z hlediska funkční stylistiky, neboť právě funkce je tím, co vnáší do problematiky publicistiky trochu světla.

¹ ČECHOVÁ, Marie. *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. s. 176.

² OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. s. 146.

³ Tamtéž.

⁴ ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. s. 206.

⁵ Tamtéž.

Základem pro teorii funkčních stylů jsou komunikační funkce, kterým komunikát slouží. Pod každý z funkčních stylů spadají komunikáty, které odpovídají konkrétním funkčním, jazykovým i stylistickým kritériím. Publicistický styl je velmi úzce spjat s ostatními funkčními styly a umožňuje velkou variabilitu z hlediska lexikálního, kompozičního i formálního. V komunikátech se uplatňují prvky mluvených projevů prostěsdělovacích, odborného stylu i stylu uměleckého.⁶ Jedná se o styl sdělovacích prostředků a cílem publicistických textů je „rychle, výstižně a co nejučinněji informovat adresáty nejrůznějšího sociálního zařazení, věku a vzdělání, zprostředkovávat myšlenky s maximální srozumitelností a sémantickou jednoznačností, bezprostředností a přesvědčivostí, získávat čtenáře nebo posluchače pro přístup k problémům v duchu názorů, které publicistický orgán reprezentuje“⁷. Z toho jasně vyplývají i hlavní funkce tohoto stylu – informativní a persvazivní. Dále pak mají také funkci působící, ovlivňovací a získávací, potažmo zábavnou či vzdělávací.

1.1 Dělení publicistického stylu

Počet funkčních stylů není jasně daný a čeští stylisté se na něm neshodnou. „Styly, které někteří vnímají jako samostatné, uvádějí jiní jako podskupinu jiného funkčního stylu. Záleží na vymezení komunikačních funkcí (...)“.⁸ Zatímco Příruční mluvnice češtiny (2012) dělí publicistický styl na zpravodajský, úvahový, interviewový a přesvědčovací,⁹ Eva Minářová se v publikaci *Současná stylistika* (2008) omezuje jen na tři dílčí publicistické styly, a to zpravodajský styl, publicistický styl v užším slova smyslu neboli styl analytický a publicistický styl beletristický. Každý z těchto stylů se od sebe výrazně liší, ale přesto jsou všechny sjednoceny pod jedno hromadné pojmenování „publicistický styl“.

Z jiného úhlu pohledu lze komunikáty publicistického stylu dělit na mluvené a psané. Současná publicistika je velice rozmanitá v tom, jaké typy komunikátů adresátovi nabízí. Díky technickému vývoji mají autoři čím dál více platforem, prostřednictvím kterých mohou na adresáta působit. Psané komunikáty se objevují

⁶ ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 248.

⁷ Tamtéž. s. 246.

⁸ JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. Praha: ARSCI, 2010. s. 11.

⁹ KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Zdenka RUSÍNOVÁ a Miroslav GREPL. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012. s. 725.

především v novinách a časopisech. Televize a rozhlas jsou naopak platformami pro mluvené komunikáty. „Jde o různé typy komunikátů, k nimž patří např. rozhlasová a televizní zpravodajství, komentáře, besedy k aktuálním událostem, rozhovory se zajímavými lidmi a v neposlední řadě i různé pravidelně se opakující publicistické pořady na aktuální témata.“¹⁰ Specifickou platformou je internet. Veškerá komunikace na internetu (ať už jde o různé zpravodajské servery, internetové noviny, rádia a televize, streamovací servery, blogy, ale například i e-mailovou komunikaci či v neposlední řadě komunikaci přes sociální sítě, kdy má adresát možnost okamžité reakce) samozřejmě nelze zařadit pod publicistický styl, ale, jak zmiňuje Bohumila Junková (2010), podíl publicistických textů v síti není zanedbatelný¹¹. Velkou výhodou komunikace na internetu je rychlost. Informace je možné předávat rychle obrovskému množství lidí, a navíc je průběžně aktualizovat. Připomeneme-li si cíle publicistických textů, zjistíme, že internet těchto cílů dosahuje s největší efektivitou.

1.1.1 Zpravodajské texty

Komplikovanému dělení a definování se nelze vyhnout ani co se týče útvarů publicistického stylu. Na samotném pojmenování dílčích útvarů nic komplikovaného není, ale na jejich zařazení ano – neshodnou se na něm ani odborníci. Bohumila Junková v publikaci *Jazyková dynamika současné publicistiky* (2010) v kapitole *Útvary (žánry) publicistického stylu* uvádí, jakým způsobem klasifikují útvary Eva Minářová nebo J. V. Bečka, a snaží se v jejich pojetí najít nějakého společného jmenovatele. Proto vycházíme z jejich poznatků. Podle Junkové považuje většina autorů za základ publicistických textů texty zpravodajské¹². Zmiňuje jednoduchou kompozici zprávy a převažující informační postup, umístění nejdůležitějších informací do titulku zprávy a konstatuje, že „zpravodajské texty většinou nemohou podat vyčerpávající sdělení, protože získat přesné informace může být nejen obtížné, ale často i nemožné“.¹³ Dále píše, že podle J. Bartoška mají čtenáři denního tisku největší zájem právě o zpravodajské útvary, jelikož přinášejí základní a stručné informace, a vzhledem k tomu Bartošek předpokládá, že analytické a beletristické útvary budou v budoucnu

¹⁰ JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. Praha: ARSCI, 2010. s. 40.

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž. s. 41.

¹³ Tamtéž. s. 41–42.

vytlačeny.¹⁴ Tento předpoklad měl však J. Bartošek v roce 1997. V roce 2010 s ním však B. Junková nesouhlasí a domnívá se, že se naopak analytické texty brzy dostanou do popředí, protože zohledňuje rychlejší možnost šíření zpráv prostřednictvím rozhlasu, televize a internetu. Dnes v roce 2020 můžeme její premisu jen potvrdit. V první řadě je potřeba podotknout, že do pozadí ustoupil celý denní tisk a většina komunikace se odehrává právě na internetu.¹⁵ Tištěné noviny a časopisy nemají šanci publikovat dostatečně aktuální zprávy, lidé ztrácí zájem o denní tisk obecně, a domnívám se, že pokud si nějaké periodikum koupí, zajímají se právě o analytické či beletristické útvary. Otázkou však zůstává, o jaké útvary je větší zájem na internetu.

1.1.2 Analytické texty

Již zmiňované analytické texty si na rozdíl od zpravodajských textů mohou dovolit jistou míru subjektivity. Jejich hlavní funkcí je funkce persvazivní. Patří sem útvary jako komentář, glosa, sloupek, recenze, rozhovor, reportáž, diskuse, anketa a další. Některé útvary nepřinášejí žádné nové informace, ale právě analytický osobní pohled autora na jinou skutečnost. V analytickém stylu výrazně převládají i prostředky stylové aktualizace a aktivizace.¹⁶ „Aktualizací se rozumí užití takových jazykových prostředků, které působí svou novostí, nečekaností, neautomatizovaností (neotřelostí) a které tak aktivizují pozornost a intenzitu vnímání adresáta (...).“¹⁷ Časté je užívání jazykových prostředků a slohových postupů typických pro umělecký styl nebo odborný styl. I u tohoto typu textů hraje v současné době velkou roli internet. Nejen že vstupují do komunikace skrz elektronické verze denního tisku a další publicistické servery, ale skrz sociální sítě se téměř každý uživatel vlastně stává tvůrcem analytického komunikátu. Koncept sociálních sítí je postaven na sdílení – tedy publikování obsahu a uživatelům dokonce nabízí funkce, kterými mohou komentovat, recenzovat, vytvářet ankety a podobně. U takovéto aktivity běžných uživatelů sociálních sítí jsou pravděpodobně na místě námitky proti zařazování k publicistickému stylu – už jen s ohledem na jazyk či slohový postup je zde nesoulad, ovšem mnoho lidí využívá platformu Facebooku, Twitteru či Instagramu k publikování svých glos, komentářů,

¹⁴ JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. Praha: ARSCI, 2010. s. 42.

¹⁵ Tamtéž

¹⁶ ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. s. 228.

¹⁷ HUBÁČEK, Jaroslav, Jana SVOBODOVÁ a Eva JANDOVÁ. *Čeština pro učitele*. Vyd. 3. Opava: Vademecum, 2002. s. 278.

recenzí či reportáží s jasným publicistickým záměrem a v souladu se stylistickými požadavky.

1.1.3 Beletristické texty

Beletristické texty hodně využívají jazykových prostředků a slohových postupů uměleckého stylu. Proto nabývají oproti ostatním publicistickým útvarům ještě funkce estetické. „Záměrná snaha po aktualizaci formální stránky vede k ozvláštnění jazyka obrazným vyjádřením skutečnosti pomocí metafor, metonymií, synekdoch, personifikace, epitet apod. Častá bývá emocionalita výrazu, humor, alegorie a různé literární reminiscence.“¹⁸ K takovým útvarům patří fejeton, beletrizovaná reportáž, sloupek, črta a další.

¹⁸ ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. s. 230.

2 Jazykové prostředky užívané v publicistice

Jak už bylo naznačeno výše, publicistické texty využívají jazykové prostředky různorodé, vždy však vzhledem k jednotlivým útvarům. Jazyková úroveň novin, zpravodajských a publicistických serverů, ale i například některých televizních výstupů je podmíněna tím, jak takové komunikáty vznikají – za jakých podmínek a za jakým účelem. Často mají autoři jen minimální možnost přípravy, někdy (např. u živých vstupů a rozhovorů dokonce nemají přípravu žádnou, pokud pomineme základní osnovu). Zprávy musí vznikat rychle, v novinách jsou zveřejňovány následující den, na internetu okamžitě – čím dříve, tím lépe. Zároveň si však texty musí udržet obsahovou i formální úroveň, a k tomu autorům pomáhá jistá modelovost způsobu vyjádření, obzvláště u opakujících se situací.¹⁹ Na jedné straně jsou pro žurnalistiku typické různé fráze a slovní spojení, které si autoři vybírají už v podstatě automaticky a adresát je očekává, na straně druhé je potřeba udržet čtenářův zájem, a k tomu slouží naopak takové prostředky, které adresát neočekává a jsou pro něj nové. Hovoříme tedy současně o automatizaci i aktualizaci jazykového vyjádření. Autoři publicistických textů využívají jak spisovných výrazů a zavedených pojmů, tak archaismů, knižních výrazů, neologismů, slovních hříček, hovorových slov, expresivních vyjádření a dalších prostředků k zaujetí čtenářovy pozornosti.

2.1 Obrazná vyjádření

Nejrůznější obrazná vyjádření jsou jasným příkladem toho, že mezi prostředky automatizace a aktualizace není jasná hranice. Jedná se např. o metafory, kterými se původně snažili autoři text aktualizovat, ale následně se konkrétní metafory začaly používat tak často, až se z nich staly prvky automatické. Primárně jsou však obrazná vyjádření prvkem aktualizace. Vedle metafor se v publicistice čtenář setkává s metonymií, synekdochou, přirovnáním nebo personifikací. Pomocí těchto prostředků nedochází pouze ke konstatování faktů, ale zároveň autor textu odhaluje i své kladné, či záporné postoje ke skutečnosti.²⁰ Příkladem může být: *šňůry aut na D1*, *hon na právní pytláky*, *záplava urážek* apod. Obraznými vyjádřeními, která se v tisku zautomatizovala,

¹⁹ ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. s. 212.

²⁰ ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 251

jsou například *start do nového roku*, *prolomily se ledy zahraniční politiky*, *nová tvář města* a další, přičemž některá pojmenování se stala typickými pro publicistiku konkrétní doby vzhledem k aktuálním opakujícím se tématům.²¹

2.2 Frazémy

Frazémy a idiomy jsou jedním z nejčastějších prostředků ozvláštění textu a používají se v projevech jak psaných, tak mluvených i v rámci běžné komunikace. Lze je rozdělit do různých kategorií – setkáváme se s frazémy lidovými, ale i knižními, v ustálené formě, ale i s částečnými obměnami. Ty ustálené můžeme v publicistice považovat za prvky automatizace, inovované frazeologické obraty představují prostředky aktualizace.²² Pro publicistický styl jsou typické i úplně nové frazémy, tzv. publicismy. „Považujeme za ně taková ustálená spojení, která vznikají v žurnalistice nebo ve sféře politického nebo společenského života i v profesní sféře a která jsou žurnalisty maximálně využívána.“²³ Nejčastěji je užíváno publicismů a frazémů obecně ve spojení s politickou, ekonomickou a sportovní tematikou (*bílý kůň*, *proměnit šanci*, *horký favorit*, ...).

2.3 Módní výrazy

Jedná se o výrazy a slovní spojení, jež jsou součástí terminologie oborů a sfér, jako je politika, ekonomika, obchod, kultura a další, a přenášejí se do publicistiky. Některá slovní spojení vznikají i přímo v publicistické sféře.²⁴ Taková slova se v určité době vzhledem k novým souvislostem ve společnosti stanou mezi novináři a publicisty oblíbená, někdy nemají ani žádný stejně významově přesný ekvivalent, a tak jsou v textech užívána ve velké míře. Některé z módních výrazů či víceslovných pojmenování mají i známého autora, např. *pestrobarevný Senát* použil Miloš Zeman, *utahování opasků* Václav Klaus.²⁵ Za příklad módního výrazu z poslední doby lze považovat slovo *promořovat*, které použil tehdejší náměstek ministra zdravotnictví

²¹ ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 252

²² HUBÁČEK, Jaroslav, Jana SVOBODOVÁ a Eva JANDOVÁ. *Čeština pro učitele*. Vyd. 3. Opava: Vademecum, 2002. s. 291–292

²³ ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 255

²⁴ Tamtéž. s. 253

²⁵ Tamtéž.

Roman Prymula v rozhovoru pro DVTV²⁶, zveřejněném dne 6. 4. 2020, a poté, co vyděsilo značnou část veřejnosti, se stalo součástí publicistické slovní zásoby.

V současnosti patří mezi módní publicistické výrazy i mnoho slov přejatých nebo cizího původu (*lídr, mítink, globalizace, ...*). Některá slova, často právě anglicismy nebo novotvary vzniklé ze slov cizího původu, jsou specialitou internetových médií – např. slovo *sdílet* se používá v přeneseném významu, přičemž se jedná o sdílení (přeposílání, zveřejňování) obsahu na internetu (*Donald Trump to sdílel na svém twitterovém účtu.*).

2.4 Syntaktické prostředky

V syntaktické rovině si můžeme všimnout citací a přímé řeči (obzvlášť v rozhovorech). Pro jednotlivé útvary jsou typické určité větné konstrukce. Obecně platí, že ve zpravodajství nejsou užívána složitá souvětí. Ve sportovní publicistice se často používají konstrukce, kde se o osobě hovoří jako o prostředku děje (*Sparta měla několik šancí Julišem.*). Pro přesnost sdělované informace je použita konstrukce se sekundárními předložkami (vzhledem k, v rámci, ...). V mluvené publicistice se často lidé dopouští odchylek od větné stavby a tvoří nepravé věty vedlejší. Velmi typické pro politické zpravodajství je kumulování genitivních vazeb.

²⁶ VESELOVSKÝ, Martin. Prymula: Hranice brzy otevřeme, chceme promořit populaci, do školy se půjde s rouškou. In: *Aktuálně.cz* [online]. Economia, c1999–2020 [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/prymula-hranice-brzy-otevreme-chceme-promorit-populaci-dok/r~273eac7477511eaa25cac1f6b220ee8/>

3 Žurnalistika a masová média

Žurnalistikou rozumíme činnost hromadných sdělovacích prostředků, která si klade za cíl informovat společnost o dění v ní. Stává se tak prostřednictvím masových médií, tedy novin, časopisů, rozhlasu, televize, internetu, potažmo knih, filmů či videí. Některá média pouze informují o aktuálních problémech a otázkách, jiná i hodnotí, přesvědčují o nějaké skutečnosti a nezanedbatelná část mediálního obsahu plní funkci zábavnou.

Milan Šmíd v Encyklopedii praktické žurnalistiky (1999) poznamenává, že samotný pojem *média* nemá jasně vymezené hranice a rozumí se jím „jak technický prostředek, komunikační kanál, tak sociální instituce, organizace masové komunikace“.²⁷ Média tedy zprostředkovávají nějaké sdělení, někdy označují technologie, které přenos zajišťují, někdy přímo osoby, které za tvorbou či zprostředkováním obsahu stojí.²⁸ Zároveň je však možné média popisovat a klasifikovat v jiných kontextech či významech, avšak pro účel této práce je pojem *média* považován za synonymum pojmu *masová média*, tedy komunikační prostředky sloužící k jednostranné celospolečenské komunikaci od jednoho zdroje k velkému množství adresátů.

Za masová média se obvykle považuje jmenovitě periodický tisk (noviny, časopisy), rozhlasové a televizní vysílání, ale i veřejně dostupná sdělení na internetu.²⁹ Existuje mnoho přístupů, kterými lze média rozdělovat do jednotlivých kategorií. Jednoduše vypadá dělení na tradiční a elektronická média, ale i zde není terminologie vždy jednotná. Z pohledu historie totiž média původně představovala pouze tisk, ve 20. století došlo k nástupu a rozvoji auditivních a audiovizuálních médií, tedy elektronických.³⁰ Přelom 20. a 21. století znamenal velkou „digitální revoluci“, jež následně způsobila i velké změny ve způsobech komunikace. Příchod internetu přinesl nové komunikační možnosti a ovlivnil i již existující média včetně podoby jejich obsahu. A právě zde dochází k nesouladu v pojmosloví, ať už jde o dělení médií na *tradiční a elektronická* nebo *tradiční a nová média*. *Nová média* je moderní pojem, který

²⁷ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. s. 104

²⁸ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. s. 17

²⁹ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. s. 21

³⁰ Tamtéž. s. 67

dříve označoval televizi a rozhlas, dnes se jím chápe internet, ale otázkou zůstává, jaké nové médium přijde příště, a tudíž jak vlastně správně nová média definovat. Pojem elektronická média by naopak ze své podstaty měl označovat rozhlas, televizi i internet.³¹ V praxi je však často *elektronickým médiem* zamýšlen pouze internet a rozhlas s televizí jsou už vnímány jako *tradiční média*. Bez diskuse zůstává alespoň označení tisku jako *tradiční médium*.

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá hudebními magazíny v psané podobě, budou dále rozdělovány na tištěné a elektronické, případně bude řeč o elektronických verzích tištěných magazínů, přičemž elektronický magazín či elektronická verze označuje webovou stránku na internetu.

3.1 Zpravodajská média

Jestliže za vznikem médií stojí hlavně touha po informacích, má zpravodajství v mediálním prostoru své nezastupitelné místo. Obecně jsou zpravodajská média považována za nejprestižnější a jsou na jejich obsah i formu zveřejňovaných informací kladeny největší nároky. Zpravodajství je založeno na zprostředkování společensky podstatných informací a jeho funkcí by mělo být poskytnutí dostatečného množství podnětů veřejnosti k tvoření vlastních názorů, dále se od něj očekává přesnost, vyváženost, nepředpojatost při výběru informací ani při jejich prezentaci, ověření těchto informací z několika zdrojů, aktuálnost, jasnost a srozumitelnost.³²

Ne vždy však média, která se prezentují jako zpravodajská, tato kritéria splňují. Na jedné straně existují v České republice veřejnoprávní média – Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář (ČTK), která jsou financovaná z veřejných peněz (kromě ČTK)³³, jejich rozsah a povinnosti jim ukládá zákon, neboť jejich smyslem je zabránit zneužití médií politickými stranami a podpořit média jako čtvrtý pilíř demokracie.³⁴ Na druhé straně pak stojí soukromá média, jejichž obsah se řídí principy trhu, ale i přes to by měla v rámci zpravodajství zveřejňovat relevantní fakta. Novinářská činnost je zprostředkovávaná skrz noviny, rozhlas, televizní stanice, ale

³¹ ČERMÁK, Miloš, OSVALDOVÁ, Barbora a Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, ed. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií, aneb, Nová média teoreticky i prakticky*. Praha: Karolinum, 2009 s. 7

³² OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. s. 19

³³ O nás. *Česká tisková kancelář* [online]. c2018 [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: https://www.ctk.cz/o_ctk/

³⁴ HVÍŽĎALA, Karel. *Moc a nemoc médií: rozhovory, eseje a články: 2000-2003*. Praha: Máj, 2003. s. 236–242

i časopisy nebo zpravodajské servery na internetu. V posledních letech se čím dál častěji objevují tzv. *dezinformační weby*, které na první pohled vypadají jako zpravodajská média, avšak jejich obsah je značně tendenční, zkreslující fakta nebo obsahuje vyloženě nepravdivé informace.

3.2 Publicistika

Zatímco zpravodajství má poskytovat hlavně fakta, v rámci publicistiky může docházet i k prezentaci názorů a postojů autora. Subjektivita, a dokonce i emocionalita jsou v publicistických textech žádoucí. „Publicistika užívá forem analýz (klasifikační, kauzální, komparativní apod.), směřuje k zobecnění a popisuje i cesty, jimiž k němu dospěla.“³⁵ Nejčastějšími publicistickými žánry a útvary jsou sloupek, fejeton, komentář, reportáž, recenze, rozhovor a další.

I v médiích, která se prezentují jako zpravodajská, se můžeme setkat s publicistickými texty, obzvláště v novinách jsou však výrazně oddělovány od zpráv. Zaměříme-li se pouze na média, která svůj obsah publikují v psané podobě, lze usoudit, že z tradičních jsou nejvíce rozšířené noviny a časopisy. Zatímco noviny jsou platformou hlavně pro zpravodajství, obsah časopisů je tvořen převážně jen z publicistických útvarů. Co do čtenosti ale novinám i časopisům konkurují publicistické články na internetu. Ty jsou součástí obsahu jak elektronických verzí tištěných časopisů a novin, tak magazínů, které vychází jen v elektronické podobě, ale i mnoha jiných webových stránek s různým zaměřením, které následují momentální marketingový i společenský trend, a vznikají tak blogy.

Časopis je pravidelně (jednou týdně až jednou měsíčně)³⁶ vycházející tiskovina, jež si neklade za cíl denně informovat čtenáře, ale spíše s ním sdílet své postoje na určité téma, hlouběji rozebrané. „Svou strukturou, stavbou textů i celkovým zaměřením je určena vyhraněnému okruhu čtenářů, který je již zpravodajsky informován a hledá detailnější nebo specializované údaje (...).“³⁷ Lze je rozdělovat do několika skupin podle zaměření, např. časopisy pro ženy, školní časopisy, sportovní časopisy atd. Specifickou skupinou jsou vědecké časopisy, jelikož jejich obsah stylisticky spadá spíše pod funkční styl odborný. Vedle časopisu je ještě nutné definovat pojem *magazín*.

³⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. s. 146.

³⁶ Tamtéž. s. 38.

³⁷ Tamtéž. s. 38.

V běžné slovní zásobě jsou tyto pojmy vnímány prakticky totožně. Rozdíly jsou pouze drobné. Magazín by měl být časopisem ilustrovaným a zároveň často bývají jako magazín označovány takové časopisy, které obsahují žánrově nesourodé celky pestrého charakteru.³⁸ Pro účely této práce však není nutné pojem *časopis* a *magazín* rozlišovat. Dále se zaměřujeme na periodika s hudební tematikou, přičemž velká pozornost byla věnována i elektronickým magazínům, které v tištěné podobě nevycházejí.

³⁸ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. s. 102

4 Hudební magazíny

Hudebními magazíny označujeme v této práci takové časopisy a internetové portály, jejichž oblastí zájmu je hudba a hudební kultura. Některé magazíny se prezentují jako multižánrové, avšak většinou jsou zaměřené na úžeji specifikovanou oblast hudby. Publikují různorodé texty, někdy i odborného charakteru nebo s prvky uměleckého stylu. Typické jsou pro ně reportáže, rozhovory, recenze, ale i ankety, různé žebříčky oblíbenosti skladeb či interpretů, medailonky významných hudebních osobností nebo pravidelné rubriky s články na nějaké konkrétní téma.

4.1 Tištěné

Před masivní digitalizací, jaké čelíme v dnešní době, vycházely časopisy se zaměřením na nejrůznější oblasti zájmu. Hudební magazíny nejsou výjimkou. V současnosti však zájem o tištěné magazíny upadá, především u mladší generace potenciálních čtenářů, často se některé tiskoviny stávají pouze sběratelskými kousky. Časopisy se potýkají s finančními potížemi, což se většinou promítá na jejich ceně. Periodika, která stále vycházejí v tištěných verzích, bývají buď drahá, nebo jsou financována velkým vydavatelským domem či státem (nebo kombinací obojího).

V rámci předplatného bývají rovnou nabízeny digitální verze do mobilních telefonů a tabletů. Většina tištěných magazínů má i svou elektronickou verzi, která je obsahově značně okleštěna oproti verzi tištěné nebo se zde objevuje obsah úplně jiný, uzpůsobený požadavkům „internetového světa“. Na webových stránkách časopisů lze také zjistit o periodiku základní informace, podívat se do archivu nebo objednat předplatné.

Mimo webové stránky se na internetu hudební magazíny prezentují i pomocí sociálních sítí.

4.2 Elektronické

Elektronickými hudebními magazíny jsou myšleny webové portály, jejichž obsah je tvořen články s hudební tematikou a nevychází v tištěné verzi. Často se jedná o fanouškovské weby, což znamená, že autoři své texty tvoří bez nároku na honorář a jsou motivováni především potěšením z podpory svých oblíbených interpretů nebo z možnosti předávat informace dalším fanouškům.

V elektronických magazínech vychází jednotlivé články, nikoliv celá čísla časopisů. Může i nemusí být určen systém zveřejňování – např. každou neděli vyjdou koncertní tipy na další týden, v jeden den se mohou zveřejnit pouze dva články apod. To však záleží na vnitřních pravidlech redakce. Výjimkou ve způsobu vydávání je magazín *Headliner*. Existuje sice pouze na internetu, ale zachovává si vizuální podobu tištěného časopisu, vychází pravidelně po jednotlivých číslech – od tištěného magazínu se liší pouze platformou, pomocí které si ho čtenář může přečíst. Kvůli své specifčnosti nebyl vybrán k analýze v praktické části.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část je zaměřena již na konkrétní magazíny s hudební tematikou a jejich jazykovou stylizací. K analýze byly vybrány vždy dva články ze tří elektronických a tři tištěných magazínů. Pro ucelený přehled o fungování každého z vybraných periodik jsou nastíněny jejich základní věcněobsahové údaje, následuje podrobná analýza příznakových jazykových prostředků v článcích užitých, která slouží k výsledné komparaci tištěných magazínů s elektronickými, potažmo jednotlivých článků mezi sebou.

5 Představení analyzovaných magazínů

Hudební magazíny zvolené k analýze jsou různorodé. Zaměřují se na různé typy hudby, jejich čtenáři mohou být z různých společenských nebo kulturních vrstev, liší se i způsobem financování a do jisté míry mohou mít i jiné cíle. Při výběru magazínů byla zaměřena pozornost na to, jestli vychází v elektronické verzi nebo v tištěné verzi, potažmo v obou verzích. Pokud má tištěné periodikum i elektronickou verzi, nebyl na ni brán zřetel. Za elektronické magazíny jsou považovány takové hudební webové portály, které tištěnou verzi nemají. Dále bylo při výběru zohledněno jejich případné užší hudební zaměření, kterým se oficiálně profilují, a byla zde snaha o co největší rozmanitost. Z tištěných magazínů byly vybrány *Hudební rozhledy*, *Harmonie* a *Rock & Pop*. Analyzovanými elektronickými magazíny jsou *Musicserver*, *Kids & Heroes* a *Musicgate*.

5.1 Hudební rozhledy

Časopis *Hudební rozhledy* je v současnosti nejstarším kontinuálně vydávaným periodikem v České republice.³⁹ První číslo bylo vydáno 15. října 1948⁴⁰ a jeho vydavatelem je Společnost *Hudební rozhledy* za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury ČR, Nadace Český hudební fond, Nadace Bohuslava Martinů, Nadace Leoše Janáčka a OSA Partner. Nese podtitul *Časopis pro hudební kulturu*, zaměřuje se hlavně na klasickou hudbu. *Hudební rozhledy* v době svého vzniku byly největším hudebním periodikem a odborným časopisem, který vedle informací o hudbě nabízel i hudební kritiky, kulturně-politické, estetické a teoretické stati či referáty.⁴¹ Vzhledem k tomu, že od roku 1948 vychází nepřetržitě, jeho obsah byl přizpůsoben ideologii a podmínkám KSČ (do roku 1989).

Magazín sleduje „kompoziční tvorbu včetně nových skladebných směrů, interpretaci, pedagogiku, problematiku nosičů, oblast výroby hudebních nástrojů

³⁹ ŠTILEC, Jiří. *O Hudebních rozhledech*. *Hudební rozhledy* [online]. c2020, 25.1.2016 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.hudebnirozhledy.cz/2016/01/25/o-hudebnich-rozhledech/#more-45>

⁴⁰ KÁBELOVÁ, Romana. *Vybraná hudební periodika (počátky, vývoj a současnost)*. Praha, 2016. s. 11.

⁴¹ Tamtéž.

i organizaci a ekonomiku kultury, a to jak v historických, tak i v mezinárodních souvislostech⁴².

V současnosti vychází jednou měsíčně a klade si za cíl oslovovat jak profesionální hudebníky, tak amatéry. Přestože se snaží o co nejširší záběr, není dnes časopis mezi laiky příliš známý, o čemž svědčí například jeho fanouškovská základna na Facebooku, která k 30. 6. 2020 nepřekročila hranici 500 osob. Ostatní analyzované magazíny mají počet fanoušků v řádu tisíců.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Kompozice časopisu je jasně daná. V každém čísle hned na editorial a obsah navazují další rubriky v přesném, pokaždé stejném pořadí. Pro čtenáře jsou připraveny na šedesáti čtyřech stranách rozhovory, reportáže z festivalů a koncertů, novinky z opery, baletu či muzikálu, články o zahraničním dění ve světě klasické hudby. Důležitou součástí jsou i studie a komentáře a nechybí ani rubriky zaměřené na hudební nástroje, knihy související s hudbou a hudební nosiče. Každý text hned po nadpisu obsahuje jméno autora. Kromě rozhovorů se však čtenáři většinou nedočkají perexu.

⁴² ŠTILEC, Jiří. *O Hudebních rozhledech*. Hudební rozhledy [online]. c 2020, 25.1.2016 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.hudebnirozhledy.cz/2016/01/25/o-hudebnich-rozhledech/#more-45>

Zvláštností jinak dost konzervativních Hudebních rozhledů je font nadpisů. Ať už se jedná o obálku časopisu, nebo nadpisy jednotlivých článků uvnitř, je používán specifický font písma, který střídá velká a malá písmena bez ohledu na pravopis.

5.2 Harmonie

Klasické hudbě se věnuje i časopis Harmonie, který je výrazně mladší – vychází od roku 1993⁴³. Na rozdíl od Hudebních rozhledů nepublikuje články v tak vysoké míře odbornosti a může tedy zaujmout i čtenáře z řad laiků. Jeho obsahem jsou převážně rozhovory a recenze. V 90. letech mohl být pro čtenáře atraktivní i tím, že pořádal soutěž v oblasti klasické hudby s názvem *Zlatá Harmonie*, později *Ceny Harmonie*.⁴⁴

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

Kromě informací o klasické hudbě nabízí toto periodikum i články zaměřené na jazz a world music, přičemž „v oblasti jazzu je Harmonie dokonce jediným médiem (kromě Českého rozhlasu Vltava), které sleduje aktuální dění v takové šíři i hloubce“⁴⁵.

⁴³ O nás: časopis Harmonie vychází už téměř 30 let. *Harmonie: klasická hudba, jazz a world music* [online]. c2020 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/o-nas/o-nas.html/25/o-hudebnich-rozhledech/#more-45>

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Tamtéž.

Harmonie spadá pod vydavatelství Muzikus a je financována za podpory Ministerstva kultury ČR, Nadace Český hudební fond, Nadace Leoše Janáčka a Nadace Bohuslava Martinů.⁴⁶

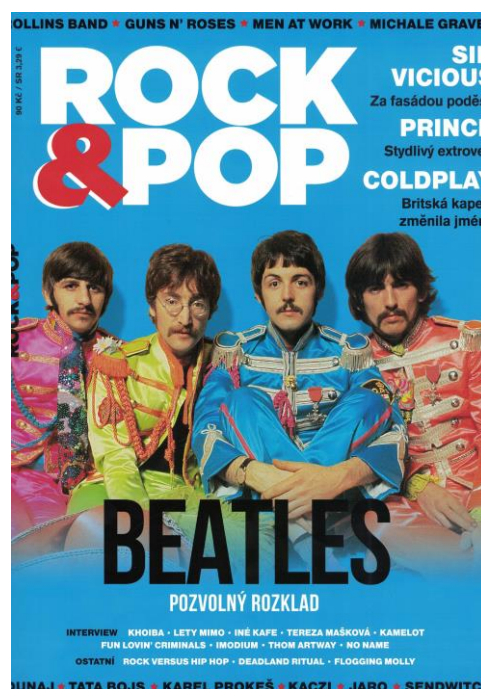
5.3 Rock & Pop

Ze všech tří uváděných hudebních časopisů je Rock & Pop u široké veřejnosti nejoblíbenější, o čemž svědčí například i počet fanoušků na sociálních sítích, kterých má Rock & Pop k 30. 6. 2020 na Facebooku téměř 12 tisíc, kdežto Harmonie překročila hranici pouze 4 tisíc fanoušků a Hudební rozhledy se teprve blíží k číslu 500. Největší roli hraje zřejmě jeho zaměření na hudbu, která v současnosti nejvíce hýbe světem, což znamená, jak už název napovídá, rock a pop, případně jejich odnože, dále také hip-hop, rap, folk, metal, reggae, ale i například jazz.

Obrázek č. 5

Obrázek č. 6

Začal vycházet v roce 1990⁴⁷ pod vedením významného hudebního kritika a publicisty Jiřího Černého (uvedeného v roce 2020 jako prvního „nehudebníka“ do Síně slávy hudebních cen Anděl). V průběhu let se šéfredaktori periodika na této pozici

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Časopis Rock & Pop. *Periodik* [online]. c2001–2020 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=100467>

střídali. V roce 2015 se část redakce neshodla s vydavatelem a založila si svůj vlastní magazín Rock & All. V současnosti spadá pod vydavatelství One&One Company Ltd. a vychází každý měsíc.

5.4 Musicserver

Webový portál Musicserver je zastupován agenturou SmileMusic, která má na starosti více hudebních magazínů – jak tištěných, tak elektronických (např. rockový magazín Spark, Fullmoon music magazine, Čas Rock Radio, Rebel Rock TV, ...). Funguje od roku 2010 a v jeho redakci se vystřídalo mnoho redaktorů a fotografů. V současné době se na tvorbě obsahu podílí přes 70 lidí.⁴⁸ Magazín informuje o událostech na české i zahraniční populární hudební scéně. Poskytuje čtenářům reportáže, recenze, rozhovory, žebříčky oblíbenosti, ale i mnoho obrazového obsahu ve formě obsáhlých fotogalerií z koncertů, festivalů a dalších akcí.

Obrázek č. 7

Sledujte musicserver.cz také na [Facebooku!](#)

(((musicserver.cz)))

AUDIO/VIDEO NAŽIVO NOVINKY PUBLICISTIKA RECENZE NÁZORY

Hledejte článek nebo interpreta... Hledat

Nové desky 46/2020 - od Gartha Brookse přes Jamieho Culluma po Nicka Cavea

Další hudební novinkový nášup je zde a s ním i největší countryvá star Garth Brooks, Mariza, duo Larkin Poe, Josh Groban, Pavel Callta, John Fogerty, metalová superskupina Killer Be Killed, debutující Mali-Koa, tvrdáci Dark Tranquillity a vánoční Jamie Cullum. Se živáky přišli Nick Cave, Iron Maiden, Pink Floyd a Mňága a Žďorp. [čtěte zde](#)

Vydáno: 25.11.2020 08:00 v sekci Nové desky - Tomáš Parkan

Perverzní debut Rammstein "Herzeleid" slaví 25 let. Předobjednejte si vymazlenou reedici

Největší hudební fenomén Německa, metalové industriální gigant Rammstein, oslavil 25. září 2020 pětadvacáté výročí vydání debutové desky "Herzeleid". Ta vyšla 4. prosince v reedici nazvané "Herzeleid (XXV Anniversary Edition)".

MUZIKÁL S HITY QUEEN

WE WILL ROCK YOU

PREMIÉRA V DUBNU 2021

ALBUM TÝDNE 47/2020

8/10 **Nick Cave**
Idiot Prayer (Nick Cave Alone at Alexandra Palace)

Nicka Cavea mám rád jako muzikanta plného energie. Líbí se mi jeho živelnost, jsem uchvápen koncerty s The Bad Seeds a nejvíc si užívám "Tupelo", "From Her To Eternity" nebo "The Mercy Seat". "Idiot Prayer" je toho pravým opakem. Intimita, klavír, klid. Seděl a poslouchal. A stejně je to kuřevsky dobrý!

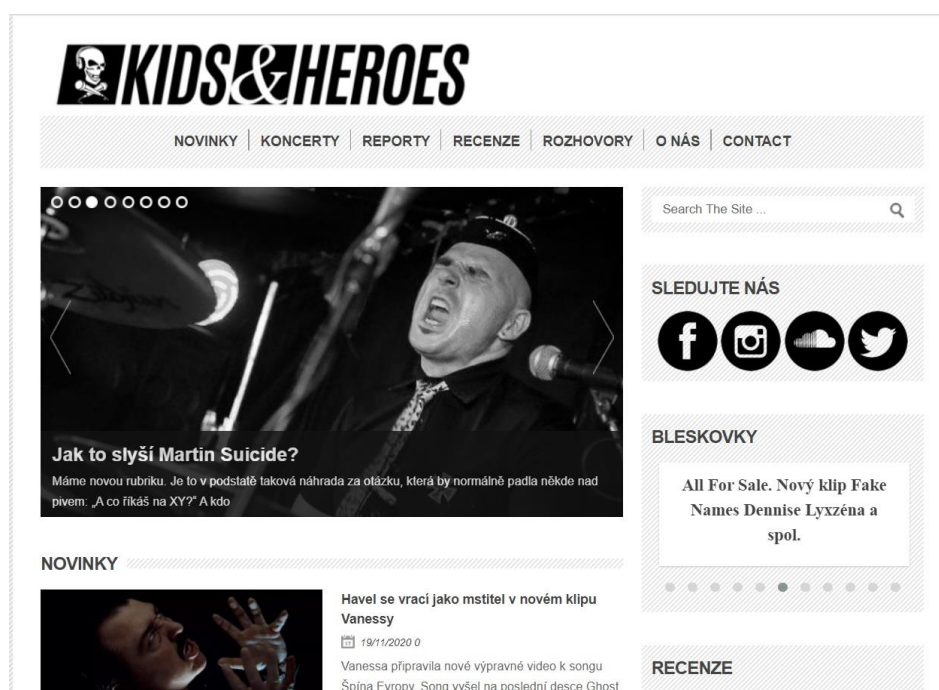
⁴⁸ Redaktoři. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020 [cit. 2020-08-23]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/autori/>

5.5 Kids & Heroes

Příkladem internetového magazínu zaměřeného na tematicky užší okruh hudby je Kids & Heroes. Děti a hrdinové, jak zní překlad názvu webzínu do češtiny a zároveň se tak označují sami tvůrci, založili web v roce 2003⁴⁹ jako typický fanouškovský magazín, tzv. fanzin. Profilují se tedy především jako hudební fanoušci, kteří píší pro ostatní fanoušky a za svou práci si nenárokují žádný honorář.

Magazín zaujme posluchače tvrdších hudebních stylů, jako je rock'n'roll, punk, hardcore, indie, rockabilly, ale i třeba ska nebo folk. Redaktoři informují o novinkách na hudební scéně, publikují rozhovory s hudebníky a snaží se přispívat články do pravidelných rubrik. Kids & Heroes lze najít i na sociálních sítích, přičemž např. na Facebooku se počet jejich sledujících pomalu blíží k 10 tisícům (k 16. 8. 2020). Měsíční návštěvnost webu se pohybuje okolo 25 tisíc⁵⁰.

Obrázek č. 8

⁴⁹ O webu. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020 [cit. 2020-08-13]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/o-webu/>

⁵⁰ Tamtéž. [cit. 2020-08-16]

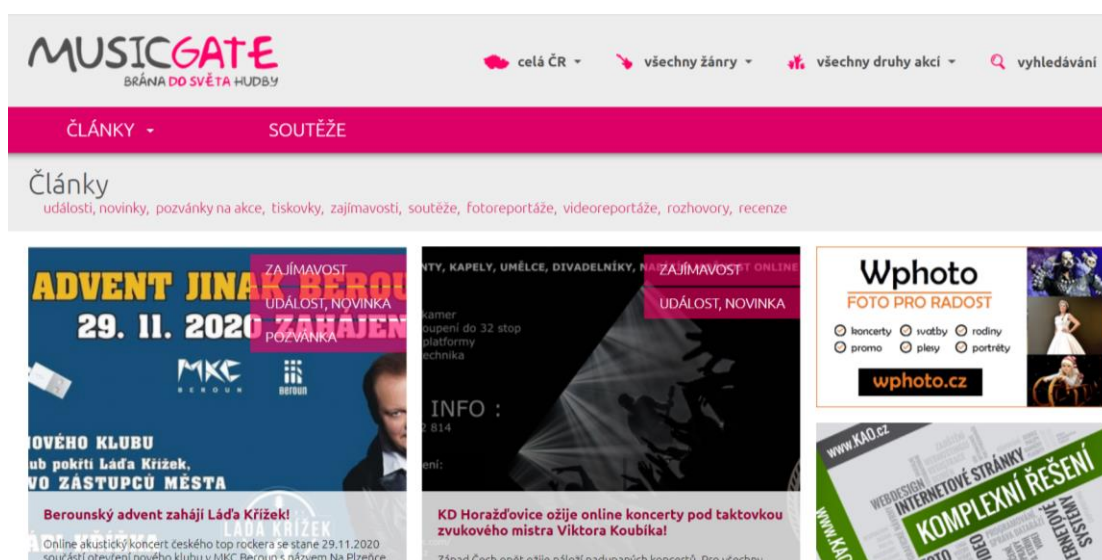
5.6 Musicgate

Hudební portál Musicgate s podtitulem *Brána do světa hudby* vznikl v roce 2016 jako dílo dvou hudebních nadšenců Petra Černohorského a Jiřího Trnky. Oba se vedle svého zaměstnání zajímali o fotografování, Jiří Trnka vytvářel webové stránky. Obklopili se svými přáteli a dalšími hudebními fanoušky a začali tvořit redakci amatérského hudebního magazínu.

Web se na první pohled profiluje jako žánrově ani jinak nevyhraněný – návštěvníci stránek si mohou svůj obsah filtrovat podle žánru od country přes elektronickou hudbu či punk až po vážnou hudbu, dále také podle druhu akce, místa konání i typu článku. Je však nutno konstatovat, že většinu obsahu tvoří fotoreportáže, případně pozvánky na akce (tedy krátké zprávy o konání akce nebo tiskové zprávy).

Zakladatelé dávají prostor pro realizaci téměř každému, obzvláště studentům a dalším nadšencům, aby si vyzkoušeli redakční práci, fotografování koncertů, v některých případech i vedení celé redakce. Redaktoři si nenárokují honorář a píší o hudbě výměnou za volné vstupenky a další benefity. Pro některé redaktory se stala redakční práce pro Musicgate „odrazovým můstkem“ pro jejich další působení v mediální sféře.

Obrázek č. 9

6 Jazyková analýza

V dosavadních kapitolách této práce už bylo nastíněno, které jazykové prostředky jsou užívané v publicistických textech. Následující analýza se zabývá jazykovou stylizací jednotlivých vybraných hudebních magazínů jak tištěných, tak elektronických.

K analýze byly vybrány texty publikované v roce 2019, protože cílem zkoumání není vývoj jazykových prostředků či jazykové úrovně v průběhu vydávání jednotlivých magazínů, ale komparace aktuální jazykové stylizace. Na obsah vydávaný či zveřejňovaný v roce 2020 nebyl brán zřetel, neboť veškeré kulturní dění bylo po většinu tohoto roku ovlivněno pandemií nemoci covid-19 a výsledky analýzy či následné komparace by tak nemusely být relevantní a průkazné. Z tištěných magazínů byla vybrána čísla vydaná v únoru, červnu a listopadu roku 2019, přičemž výběr těchto čísel byl náhodný, z elektronických magazínů byly vybrány ukázky obsahu zveřejňovaného v průběhu celého roku 2019. Pozornost se soustředí v případě každého periodika na jednu reportáž a jednu recenzi (případně články s výraznějšími prvky reportáže a recenze) jakožto typické útvary hudební žurnalistiky a zároveň typické útvary pro magazíny zvolené k analýze.

6.1 Dvořákova Rusalka a Sukův Asrael⁵¹

Jako ukázka reportáže byl vybrán text Julia Hůlka *Dvořákova Rusalka a Sukův Asrael* z čísla 6/2019 Hudebních rozhledů. Nejedná se o typickou reportáž, neboť těch se v Hudebních rozhledech nachází poskrovnu, ale spíš o článek s reportážními prvky. Autor informuje o průběhu dvou koncertů Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK v Obecním domě v Praze.

Z lexikálního hlediska lze konstatovat, že autor píše důsledně spisovnou češtinou s tematickou slovní zásobou (*dirigent, opera, klasik, publikum, árie, symfonický, ...*). Využívá odborných termínů z oblasti hudby (*orchestrální, aranžmá, suite, agogický, tempově, tematicky, motivicky, instrumentačně, symfonicky, gradace, sólo, ...*) a dalších slov cizího původu (*transformující, de facto, dirigent, transparentní, nuance, angažovanější, zainteresovanější, kompaktní, neafektovaně, imponující, partie, zafixovaný, stimulovat, korespondovat, ...*). Dále je v textu obsaženo množství osobních

⁵¹ Příloha 1

jmen (*Tomáš Brauner, Antonín Dvořák, Manfred Honeck, Tomáš Ille, R. Strauss, L. Janáček, Josef Suk, Otilka*), neboť je v tomto článku důležité uvést autory, skladatele hudebních děl, o kterých je řeč, ale i „realizátory“, tzn. dirigenty koncertů. Vedle jmen zainteresovaných osob autor textu zmiňuje i nejrůznější názvové údaje: *Symfonický orchestr hl. m Prahy FOK, blok Rusalka – fantazie, Česká filharmonie, Rusalka, Elektra, Její pastorkyně, Slovanské tance, Symfonie č. 2 c moll, op. 27 „Asrael“* – ty pojmenovávají nejčastěji hudební těleso nebo samotné hudební dílo. Je možné si v textu také všimnout složenin jako *autobiografický, světoznámý, veletok, zadostiučinění, velkorysý, pětivětý* nebo složeného adjektiva *hudebně-dramatický*. Výjimečná nejsou ani slova knižní, jako je *počin, vskutku, skon, najmě, účín*. Vzhledem k použité slovní zásobě, která je na vysoké úrovni a charakteristická pro odborný funkční styl, mohlo by se stát pro laika zarážejícím označení jedné z árií deminutivním přívlastkem *měsíčková*. V tomto případě se však nejedná o nezvykle použité adjektivum, ale o neoficiální pojmenování árie (podle toho, že ji Rusalka zpívá měsíčku). Jestliže bylo naznačeno, že autor využívá jazykových prostředků a postupů typických pro odborný styl, nesmí být opomíjeny ani prostředky uměleckého stylu, jako jsou velice vzletné a originální metafory (*lesk Slovanských tanců, vtisknout pečeť svého pohledu, okolnosti vlévající se do proudu symfonického veletoku, bohatě zvrásněný děj*) či personifikace.

V rovině morfologické text obsahuje kromě mnoha již zmiňovaných názvů, tedy substantiv, i nadstandartní množství adjektiv, zejména dějových (*využívající, obměňující, přetvářející, transformující, trvající, vlévající, imponující, vynikající*) a takových, která způsobují samé pozitivní konotace, až by se daly považovat za hyperbolické (*vznešený, jedinečný, světoznámý, proslulý, vřelý, libivý, imponující, působivý, velkorysý, ...*). Jelikož se autor snaží o hodnocení koncertu, používá k tomu vedle adjektiv i adverbia způsobu a míry (*skutečně, světově, obsahově, instrumentačně, tempově, střídmě, dostatečně, příjemně, vnitřně, bohatě, sebevědomě, neafektovaně, neodolatelně, adekvátně, skvěle, ...*). Několikrát jsou v textu použity číslice místo číslovek, jelikož se jedná o data a letopočty.

Julius Hůlek zakládá svůj text na souvětích, která jsou spíše kratší co do počtu vět, avšak jejich celková délka je ovlivněna velkým počtem přívlastků a příslovečných určení, jak je částečně zřejmé z předchozího odstavce. Shodné i neshodné přívlastky

jsou často několikanásobné, dále se vyskytují i přívlastky postupně rozvíjející či přívlastky připojené volně, nebo těsně – a to i v jedné větě. Opravdu bohatou větou na přívlastky je např.: *Platí to především pro první z nich, zhruba pětadvacetiminutový blok nazvaný Rusalka – fantazie využívající, obměňující, přetvářející a v nový kontext transformující hudbu ze světoznámé opery Rusalka neméně světově proslulého klasika novodobé české národní hudby Antonína Dvořáka.*

6.2 Jiří Hlaváč: Josef Suk – Pokus o portrét⁵²

Text Věry Lejskové *Jiří Hlaváč: Josef Suk – Pokus o portrét (a hudební příkázání)* v Hudebních rozhledech 11/2019 spadá pod rubriku Knihy a notoviny. Jedná se o typickou recenzi, kdy autorka krátce shrnuje obsah monografie o houslistovi Josefu Sukovi a literární dílo (velmi kladně) hodnotí.

Právě hodnotící prvky, které Věra Lejsková používá, jsou velice výraznými jazykovými prostředky celé recenze. Její pozitivní dojmy jsou zjevné hned z prvních řádků textu. Využívá velké množství kladně hodnotících až hyperbolických výrazů, ať už píše o knize, autorovi, o osobnosti, o němž recenzovaná kniha referuje, nebo o dalších umělcích, jichž se dílo dotýká. Podle autorky se kniha „vymyká všem, které měla dosud v ruce“, je „publikací výjimečnou“, jedná se o „dokonalý portrét“, nešetří výrazy jako *vynikající, bezkonkurenční, velikáni, neuvěřitelná, přečetná, mimořádná, nádherná*. Text je psán spisovným jazykem, jenž obohacují výrazy s hudební tematikou (*houslista, dějiny hudby, houslaři, nahrávky, orchestry, ...*), z nichž některé jsou cizího původu (*preludium, interpreti, ...*). Recenze zmiňuje konkrétní názvy některých kapitol knihy. Lze si všimnout i slovní hříčky, založené na doslovnosti názvu knihy (*Není to pokus, ale dokonalý portrét Josefa Suka.*), jež je využita opět jako hodnotící prvek. Dále je text obohacen přirovnáními (*jako by autor byl současně velmi nápaditým režisérem*), metaforami (*publikací vystavěl trvalý pomník*) nebo publicismem (*na domácí půdě*).

Z hlediska morfologického je možné v prvním odstavci sledovat použití některých sloves v první osobě prezenta (*mám před sebou monografii, seznamujeme se, sledujeme*), díky kterým autorka vnáší do svého textu aktuálnost, autenticitu a vtahuje svého čtenáře do celého procesu poznávání knihy. Další slovesa v recenzi Věry Lejskové jsou často originální a velmi názorná (*je opatrováno, je protkána, předkládá*)

⁵² Příloha 2

s pozitivní konotací (*oslnil, vymyká se*), stejně tak adjektiva (*vynikající, dominantní, mimořádný*), jak už bylo naznačeno výše. Nelze opomenout ani adjektiva deverbální (*obsahující, přesahující, plynoucí, čerpaný*).

Kvalitu celého textu zvyšují kromě zajímavé slovní zásoby i vhodně užitě syntaktické prostředky. Bohatá souvětí se střídají s kratšími větami, proto je článek čtivý a má spád. Pokud má recenze hodnotit, neobejde se bez příslovečných určení a přívlastků, opět několikanásobných i postupně rozvíjejících (*dlouhodobých úzkých osobních kontaktů; rozhlasové, gramofonové a televizní nahrávky*). Příznakové je také použití závorek a citátu z recenzované knihy.

6.3 Ostravská Pohádka⁵³

Reportáž s názvem *Ostravská Pohádka* vyšla v listopadu 2019 v časopisu *Harmonie* a jejím autorem je František Vojtěchovský. Popisuje průběh dvou akcí – otevření obnovené expozice v Janáčkově památníku v Hukvaldech a zahajovací koncert 66. sezony Janáčkovy filharmonie Ostrava. Přestože se jednalo o akce rozdílné, konaly se v jeden den a pro autora byly jistým způsobem propojené, což v reportáži vysvětluje a komentuje.

František Vojtěchovský v reportáži využívá hudebně tematickou slovní zásobu s množstvím odborných termínů (*sbory, cyklus, piano, sólista, tempo, přídavek, věta, fráze, ...*). Část termínů jsou slova cizího původu (*agogika, partitura*) a vedle nich se objevují i další cizí slova, nesouvisející s hudbou (*expozice, element, precizní, intenzita*). Značnou část textu tvoří osobní jména a nejrůznější názvové údaje (*Pěvecké sdružení moravských učitelů, firma Petrof, Sibeliova akademie, ...*) – autor jmenovitě píše o každé výraznější zúčastněné osobnosti, uvádí její post v konkrétní organizaci, kterou osobnost zastupuje (*náměstkyně ministra kultury Kateřina Kalistová, ředitelka Nadace Leoše Janáčka Ludmila Němcová a další*), jmenuje umělce, přičemž klasiky někdy pouze příjmením (*Janáček, Suk, ...*) a soudobé osobnosti celým jménem (*Ivo Kahánek, Sergej Chačatryan, ...*), nelze opomenout ani názvy hudebních děl (*Ave Maria, Po zarostlém chodníčku, Houslový koncert D dur*). Některé názvy jsou zastoupeny zkratkami (*JFO, SOČR*). V textu se vyskytuje, v hudební publicistice častá, metonymie, kdy dochází k přenesení významu z autora na dílo: *jeho Brahms je výrazově*

⁵³ Příloha 3

a tempově uvolněný, na programu byl také Dvořák a Suk, jak těžký Janáček to byl. Autor nešetří ani metaforami (*medový, kulatý tón; části cyklu vyvěraly z ducha přírody*), přirovnáními (*jako bychom se přenesli do skladatelových posledních let a octli se na zahradní slavnosti, jako na objednávku, jako by tam stála odjakživa*) a personifikacemi (*přívětivá příroda, vkrádala se otázka*). Tím dodává textu i uměleckou hodnotu, což ještě podporují užité knižní výrazy (*vpravdě, vyvěrat, svrchovaný*).

Od spisovného jazyka se autor odchyluje jen v případě užití předložky „na“ ve spojení se zeměpisným názvem „Hukvaldy“ – *odpoledne na Hukvaldech, na Hukvaldech se otevírala expozice*. Předložka „na“ v tomto případě odkazuje k lokální tradici pojmenování místa na rozdíl od neutrálního a bezpříznakového „v“. Pozoruhodné je z morfologického hlediska i užití adjektiv (obzvláště v první části textu), která korespondují s názvem článku *Ostravská Pohádka* a evokují „pohádkovost“ popisované akce (*okouzlující, pohádkový, barevný, uvolněný*).

V syntaktické rovině lze pozorovat velké množství souvětí – souřadných i podřadných, věty jednoduché jen ojedinele. Jednou z nejčastěji použitých vedlejších vět je věta přívlastková, neboť autor se snažil o zevrubný popis vlastností všeho, co viděl a zažil, o čemž svědčí i četnost přívlastků a příslovečných určení, vzájemně na sebe navázaných (*zahradní slavnost pořádaná domácím pánem; hudba prováděná pod širým nebem; výrazově a tempově uvolněný; sympaticky neokázalý, intimní přídavek a další*).

6.4 Nadine Sierra: There's a Place for Us⁵⁴

V únorovém čísle časopisu *Harmonie* z roku 2019 vyšla recenze Marty Tužilové na debutové album americké sopranistky Nadine Sierry *There's a Place for Us*. Tužilová v ní kladně hodnotí jednak album jako celek, ale i jednotlivé výkony zpěvačky i jejích hudebních kolegů.

Stejně jako v předchozích analyzovaných textech lze i v tomto nalézt množství názvových údajů (*píseň Somewhere, muzikál West Side Story, Royal Phillharmonic Orchestra, cyklus Only Heaven, ...*), tentokrát se však vzhledem k původu zpěvačky jedná o názvy v angličtině. Znovu se setkáváme s tematickou slovní zásobou (*debutové album, soprán, disponovaný hlas, modulace hlasu*) a můžeme si všimnout i profesní

⁵⁴ Příloha 4

mluvy (výšky – ve smyslu vysoké tóny). Autorka využila i několika publicismů: *bohaté zkušenosti, rychle stoupající kariéra*.

Z morfologického hlediska je příznakové použití velkého množství substantiv – v prvé řadě se jedná o již zmiňované názvové údaje a vlastní jména, ale z nemalé části i o názvy vlastností a abstraktních pojmů, např. *oddanost, vášeň, naděje, osud, emoce, jistota, prožitek* a další. Tužilová své hodnocení alba promítá do užitých adjektiv, často velmi obrazných (*sytý hlas, zvonivý tón, operní charakter, precizní detaily, ...*), ale také do sloves, kterými reflektuje rozpoložení zpěvačky během výkonu (*užívá si, zazářila, vypráví, přesvědčuje*).

Jakési „vnitřní pochody“ sopranistky se snaží autorka popsat skrz komplikovanou souvětí s množstvím rozvitých větných členů. Opět lze sledovat postupně rozvíjející se přívlastky (shodné i neshodné) i v podobě vedlejší věty. Je evidentní, že se Marta Tužilová pokusila co nejlépe nastínit svůj vlastní prožitek z poslechu a podoba jejího textu má prvky textu uměleckého.

6.5 Elton John: Pohádka s famózním koncem⁵⁵

K analýze reportáže z magazínu Rock & Pop 06/2019 byl vybrán text *Pohádka s famózním koncem*, v kterém autor Roman „News“ Zahrádka informuje o průběhu pražské koncertní zastávky Eltona Johna během jeho posledního turné. V perexu a úvodním odstavci umělce představuje a následně se věnuje samotnému koncertu v pražské O₂ Areně.

Autor píše spisovnou češtinou s prvky hovorovosti, ojediněle nespisovnosti. Čtenář se tedy setkává např. s expresivními výrazy *chlapík* či *famózní* nebo univerbátem *instrumentálka*. Vedle toho ozvláštňují text i knižní výrazy, jako například *virtuozita, takřka, snoubit se*. Reportáž je tvořena opět názvovými údaji (*hit Your Song, seriál Simpsonovi, turné Wonderful Crazy Night, film Rocketman* a další) a tematická slovní zásoba se skládá i z pojmů cizího původu (*hit, turné, show*). Velmi příznakové jsou frazémy a publicismy: *výprava do historie, najít smysl života, rozdávat úsměvy na všechny strany, nechat žít jeho příběh s otevřeným koncem*. Lze si povšimnout i složeniny *pestrobarevný*.

⁵⁵ Příloha 5

V morfológické rovině jsou v textu výrazná adjektiva evokující velikost a velkolepost (*nejúspěšnější, hvězdný, extravagantní, obrovská, legendární, neskutečný, bravurní, famózní*). V některých pasážích se stává rušivým nadužívání slovesa být, a ostatní použitá slovesa nejsou nikterak aktivizující, byť lze konstatovat, že se autor některými slovesy pokoušel o aktualizaci, avšak vznikla z nich spíše klišé (*nedokázalo rozehrát, koncert se rozjžděl vlašně, roztančit návštěvníky*).

Ze syntaktického hlediska se autor dopouští několika nedostatků. Problematická je například část: „Radost byla cítit všude. Z každého tónu i momentu na pódiu, kterému dominovala obrovská scéna připomínající rozevřený notebook s velkou zadní projekční stěnou nahoře a dole se dvěma patry pro muzikanty, jejichž poznávacím znamením byla zdvojená bicí souprava a pojízdný mistrův černý klavír, od kterého Elton John občas vyskočil, aby se pokorně obecenstvu poklonil.“ Za větou: „Radost byla cítit všude,“ autor použil větný ekvivalent: „Z každého tónu i momentu na pódiu.“ Rozhodl se však pro detailní popis pódia, který k větnému ekvivalentu připojil pomocí vedlejší věty přívlastkové, na níž napojil řetězec vedlejších vět dále na sobě závislých. Domnívám se, že toto spojení větného ekvivalentu a vedlejších vět je pro čtenáře matoucí a příliš dlouhé na to, aby bylo sdělení pochopeno. V témže souvětí by bylo vhodnější i použití adjektiv v jiném pořadí v případě spojení „pojízdný mistrův černý klavír“. Vedle syntakticky problematických částí je v textu příznakové užití přímé řeči („Přijede ještě někdy?“ ptali se mnozí sami sebe.) a delších souvětí.

6.6 Lucie: EvoLucie⁵⁶

V únorovém čísle magazínu Rock & Pop z roku 2019 vyšla recenze Milana Menčíka, v které hodnotí album hudební skupiny Lucie s názvem EvoLucie. Autor poskytuje čtenáři informace o okolnostech vzniku alba, umělcích, kteří se na něm podíleli, a krátce popisuje své vlastní dojmy z poslechu.

Recenze je psána spisovným jazykem s hovorovými prvky (*koukat, deska*). Objevuje se tematická slovní zásoba: *studiový materiál, durová balada, doprovodné vokály* a další. Vedle jmen umělců (*Lenny, Vratislav Brabenec, Mike Fraser, Pavel Karlík, ...*), kapel (*Lucie, The Plastic People of the Universe, AC/DC, Guns N' Roses*), názvů písní (*Fénixovy slzy, Takhle tě mám rád, ...*) či názvu vydavatelství *BrainZone*

⁵⁶ Příloha 6

lze najít i názvy hudebních stylů: *pop* a *punk*. Značnou část textu tvoří frazémy: *domácí scéna, nejvyšší možná kvalita, z luhů a hájů, na první dobrou, spadnout kámen ze srdce* a další, a nejtypičtější publicismy: *nejočekávanější nahrávka podzimu, comeback, správný tah na branku, ztrácí dech* atd.

Milan Menčík užívá v textu rozmanitá slovesa, některá z nich mají metaforický význam, např.: *kapela oprašovala staré hity, Pavel Karlík je podepsán autorsky pod titulní písní, hity vám vlezou do hlavy*. Hodnotí převážně pomocí adjektiv (*nádherná balada, provokativní texty, výborný zpěv, ...*), ale překvapivě dochází i k hodnocení vhodně zvolenými substantivy v pasáži: *„Nechybí elektronika, nádech punku (Peněženka), úlet (Fénixovy slzy) i již zmiňovaná silná balada Nejlepší, kterou znám.“*. Z morfologického hlediska se dopouští chybného určení jmenného rodu u slov, která by se měla gramaticky shodovat se zkratkou *DNA* ve větě: *„Lucie má pořád své vlastní DNA, které spočívá v provokativních Kodymových textech (...).“* Jmenný rod „*DNA*“ je femininum, ale zájmena *svůj* a *který* jsou skloňována, jako kdyby šlo o neutrum.

V recenzi lze pozorovat souvětí, často souřadná s větším množstvím vět hlavních. Délku vět ovlivňuje také užití několikanásobných větných členů, například předmětu: *„(...) které spočívá v provokativních Kodymových textech, spoustě dobrých a neotřelých nápadů a výborném Kollerově i Kodymově zpěvu (...).“* nebo podmětu: *„Nechybí elektronika, nádech punku (Peněženka), úlet (Fénixovy slzy) i již zmiňovaná silná balada Nejlepší, kterou znám.“*

Článek vyšel se dvěma nesrovnalostmi týkajícími se psaní velkých a malých písmen, které však lze považovat za překlepy. Jedná se o velké písmeno ve slovním spojení *Zvukové ošetření*, které se nachází uprostřed souvětí, tedy pro psaní velkého „*Z*“ není důvod. Druhým případem je název hudební skupiny, který je zapsaný jako *„The Plastic People Of The Universe“*. Pomineme-li anglickou gramatiku, oficiální název této kapely se píše s malými písmeny na začátku slov „*of*“ a „*the*“.

6.7 Muse si do Prahy přivezli exoskelety, roboty a velkou show⁵⁷

27. 5. 2019 byla zveřejněna na webovém portálu Musicserver reportáž Jana Trávníčka s názvem *Muse si do Prahy přivezli exoskelety, roboty a velkou show*, která

⁵⁷ TRÁVNÍČEK, Jan. Muse si do Prahy přivezli exoskelety, roboty a velkou show. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020, 27.5.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/clanek/61206/muse-the-atavists-imodium-letiste-letnany-praha-26-5-2019/>

detailně popisuje průběh koncertu hudební skupiny Muse v pražských Letňanech. Zaměřuje se i na vizuální stránku vystoupení.

Trávníčkův text je nabitý názvovými údaji: písní, kapel, ale i filmů (*Avengers: Infinity War*, *Star Wars: The Last Jedi*). Z některých případů je zřejmé, že autor očekává čtenářovu základní orientaci v popkultuře, neboť například právě názvy filmů jsou uvedeny bez informace, že se jedná právě o film. Ten samý autorův předpoklad se promítá i v použití kombinace profesních a slangových výrazů z hudební oblasti: *song*, *osmdesátkový synth-pop*, *chiptunes*, *setlist*, *kytarové riffy*, *šňůra*, *stage* apod. Text je ozvláštněn několika frazémy (*nešlo z ní spustit oči*, *padaly brady*, *mít plnou hlavu*), ale i pro kulturní žurnalistiku velice typickým publicismem: *publikum už bylo na značkách*.

V částech reportáže, které popisují vzhled pódia a celkový vizuální dojem z koncertu, dochází k hyperbolizaci pomocí adjektiv: *obrovitánská*, *gigantická* nebo *fenomenální*. Autor používá ve většině textu u sloves první nebo třetí osobu (*publikum bylo klidnější*, *viděli jsme lebku*), avšak v jednom z posledních odstavců se lze nečekaně setkat i se slovesy v druhé osobě: *všimli jste si*, *nevíte*, *máte plnou hlavu*, *zůstali jste*, kterými dochází ke kontaktu se čtenářem. Tato změna však vzbuzuje otázku, komu je text určen – čtenáři, který na koncertu nebyl a autor mu zprostředkovává své zážitky, nebo čtenáři, který na koncertu byl a zajímá ho autorův úhel pohledu?

Syntakticky příznakovým prostředkem je přímá řeč. Trávníček na několika místech cituje výroky kapely, nutno podotknout, že z typografického hlediska používá špatné uvozovky (např: *"Tohle chci!"*), stejně jako v případě názvů písní v uvozovkách. Dalšího prohřešku se autor dopustil v souvětí: *„Gigantická obrazovka totiž byla středobodem pódia a ať už na ní byly záběry z dění pod ní nebo projekce, k nimž se ještě dostaneme, nešlo z ní spustit oči,“* když zapomněl napsat čárku před slovním spojením „a ať už“, jímž začíná vložená věta vedlejší. V souvětí: *„Málokdo asi tuší, že jako předkapelu si kromě SWMRS hrající na většině koncertů (což vedlo i k odřeknutí účasti na Rock For People) skupina vybrala třeba i Weezer pro Paříž (...),“* se nachází chyb hned několik – volný přívlastek *„hrající na většině koncertů“* není oddělen čárkami, a navíc dochází k odchýlení se od pravidelné větné stavby, k atrakci (správně by bylo: *hrajících*).

6.8 Vypsaná fiXa je na „Kvalitě“ punková i zamyšlená⁵⁸

K analýze recenze z elektronického magazínu Musicserver byl vybrán text *Vypsaná fiXa je na „Kvalitě“ punková i zamyšlená* ze 17. 12. 2019. Jejím autorem je Ondřej Hricko, který se pokouší čtenáři zprostředkovat své dojmy z poslechu nového alba *Kvalita* hudební skupiny Vypsaná fiXa. Částečně také album srovnává s albem, vydaným o dva roky dříve.

V oblasti lexika můžeme opět sledovat nejrůznější názvové údaje, ať už se jedná o název samotného alba *Kvalita*, názvy písní na albu (*Babička, Kvetoucí alej, ...*), názvy jiných hudebních uskupení (*Olympic, Wanastowi Vjegy, The Cure, ...*), nebo osobní jména (např.: *Dušan Neuwerth, Filip Nebřenský*) včetně frontmanovy přezdívky *Márdi*. Tato slova jsou navíc v textu specifická i co se týče typografie – jména některých kapel a osobností fungují jako hypertextový odkaz a lze se skrz ně prokliknout na stránku s dalšími údaji o nich. Hypertextový odkaz je zvýrazněn podtržením a tučným písmem, avšak jiná jména tučná nejsou, což v celém textu působí nekonzistentně. Dále se Ondřej Hricko pokouší o ozvláštnění textu originálními slovními spojeními, která vyjadřují jeho postoj a hodnocení: *podezřele sebevědomý název, původní textová neomalenost, dlouhá koncertní životnost, nosí v sobě hloubku i mrazení*. Také se lze setkat s publicismy, jako je *nepřesvědčivá deska, nejpovedenější počín*, nebo metaforickými pojmenováními *deska dostala náboj, tvář kapely, textová perla*. V citaci textu písně z recenzovaného alba se objevují dva vulgarismy – *debil* a anglické *fuck*.

Autor nejen hodnotí, ale také srovnává a využívá k tomu stupňování adjektiv, nejčastěji v posledním odstavci. Adjektiva v superlativu *nejpovedenější* a *nejpodmanivější* jasně hodnotí, adjektiva v komparativu srovnávají dnešní podobu kapely s dřívější (*punkovější, zamyšlenější, barevnější*) i písně z alba mezi sebou (*melancholičtější*) a ve dvou případech dochází k hodnocení pomocí elativu (*garážovější, punkovější*). Lze si povšimnout také poměrně častého použití slov s předponou „ne-“ (*nevýrazný, nenabízí, nepřívětivé, nepodařilo*), kterými autor pravděpodobně nevědomě vyvolává ve čtenáři negativní konotace, přestože album hodnotí kladně. Navíc se dopouští slovtvorné chyby, kdy utvořil slovo *zhudebnělá*,

⁵⁸ HRICKO, Ondřej. Vypsaná fiXa je na "Kvalitě" punková i zamyšlená. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020, 17.12.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/clanek/62617/vypsana-fixa-kvalita/>

tedy adjektivum z příčestí činného, avšak správně by mělo být utvořeno z příčestí trpného: *zhudebněná*.

Příznakovým syntaktickým jevem jsou v této recenzi citace. Autor několikrát cituje přímo text písně, aby jím demonstroval své předchozí sdělení, např. „*Vymazala z mobilu dalšího krále debilů, kterému předtím napsala fuck,“ je z asi nejpodmanivější písně nahrávky „Měla krátkou ofinu“ (...)*. Citované pasáže však provází další z nedostatků, a tím je špatné psaní uvozovek pomocí špatných znaků (např. „*Kvalita*“). Vzhledem k tomu, že se stejný problém týkal i reportáže ze stejného magazínu, lze předpokládat, že se nejedná o chybu autora, ale o problém celého magazínu.

6.9 Déšť nikomu vaz nezlomil. Letošní Parkfest ovládl Hopes a Kung-Fu Girlz⁵⁹

Marek Hadrbolec je autorem reportáže *Déšť nikomu vaz nezlomil. Letošní Parkfest ovládl Hopes a Kung-Fu Girlz*, jež vyšla 15. 8. 2019 v elektronickém magazínu Kids & Heroes. Popisuje v ní své zážitky z letního festivalu Parkfest.

Autor píše převážně spisovnou češtinou, kdy využívá značného množství hovorových prvků, ale objevuje se i nespisovná vrstva jazyka. Užívá hovorových výrazů z běžné slovní zásoby (např.: *lidi, holky*), slangu (např.: *after, singalong, moshpit, tahák, houpačky*) i jednoho vulgarismu v citovaném textu (*kurva*). Vedle toho si lze ale všimnout i slov knižních (*odění, háv*), zastaralých (*pošmourný*) nebo slov cizích (*covery, lineup, moshpit, grand finále, stage diving, song, party, ...*). K dalšímu ozvláštňení textu dochází pomocí frazémů: *nepřistříhnout křídla, vnést atmosféru, vyrazit dech, rozbalit to, kápnout do noty, mít na spadnutí, pád do spárů*. Vzhledem k povaze textu není překvapivé užití názvových údajů – kapel, písní, příp. hudebních stylů.

V morfologické rovině si lze všimnout nespisovných koncovek některých slov (*s dalšíma hračkama, z vysoký zdi, žádněj jinej*) a nesprávně utvořeného složeného přídavného jména *ambientní-kytarová*, které mělo zůstat „rozložené“ na dvě přídavná jména. Další chybu může čtenář odhalit už v nadpisu, kde je v druhé větě nesprávně použitý singulár u slovesa „ovládnout“, přičemž korektní by bylo použití plurálu. Lze se

⁵⁹ HADRBOLEC, Marek. Déšť nikomu vaz nezlomil. Letošní Parkfest ovládli Hopes a Kung-Fu Girlz. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020, 15.8.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/dest-nikomu-vaz-nezломil-letosni-parkfest-ovladli-hopes-a-kung-fu-girlz/>

však domnívat, že se jedná o překlep. Autor používá rozmanitá slovesa, často spojená v metaforická slovní spojení: *Parkfest mě okouznil, odění v hardcorovém hávu, v hudbě se odráží, kouzlí muziku, vletí na pódium.*

Celá reportáž začíná přímou řečí jednoho z vystupujících hudebníků, která na festivalu zazněla („*Ale my už kurva nemáme žádné jiné song!*“). Autor tak okamžitě vtahuje čtenáře do děje, vystihuje atmosféru festivalu a šokuje vulgarismem. Vulgarismus však měl být jakožto citoslovce oddělen z obou stran čárkami. Dále si lze v syntaktické rovině povšimnout větných ekvivalentů (*Ale hezky popořadě.*), některé jsou i součástí souvětí (*naprostý ideál*). Zajímavým oživením textu je také doslovný překlad části názvu jedné z kapel – hudební skupina se jmenuje Kung-Fu Girlz, přičemž anglické slovo „Girlz“ autor v jednom případě přeložil jako „holky“ a v následné shodě podmětu s přísudkem zachoval ženský rod, přestože ve skutečnosti se jedná o několik mužů. Na závěr se autor loučí se čtenářem slovy: „*Tak zas za rok.*“, kde si lze všimnout elipsy slovesa „uvidíme se“ (nebo podobného).

6.10 Fatum – Edge Of The Wild⁶⁰

Následující analyzovaný text je recenzí z webových stránek magazínu Kids & Heroes, ve které Martin Suicide krátce hodnotí album *Edge of the Wild* od ruské kapely Fatum. Zveřejněn byl 20. 10. 2019 a velmi detailně popisuje všechny autorovy vjemy z tohoto hudebního počínu.

Autor píše osobitým stylem, který míchá dohromady několik vrstev jazyka, hlavně v oblasti lexika. V textu se lze setkat s nespisovnými výrazy (*osmdesátkový, hadry, zaháčkovat, dostává mě*), včetně slangových (*crusties, deska, pankáč, dvoušlapka*) a profesních (*stencilcore, crust, riffy, hardcore punk, trash metal*), s neologismy (*amebixovsky, potemnická*) i s výrazy knižními (*již, kvílící*). Mezi publicismy můžeme zařadit slovní spojení „*míří hlouběji do metalových vod*“ a „*vydaná v režii*“. Ani tato recenze se neobejde bez názvových údajů (vydavatelství *Insane Society Records*, píseň *Edge Of The Wild*, hudební skupina *Celtic Frost*, ...).

Z hlediska morfologického je nepřehlédnutelné použití velkého množství adjektiv, včetně složenin, které ale autor v několika případech chybně rozdělil na dvě slova

⁶⁰ SUICIDE, Martin. Fatum – Edge Of The Wild. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020, 20.10.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/fatum-edge-of-the-wild/>

(„*sedmi písňová*“, „*dvou šlapka*“). Speciálním případem jsou adjektiva utvořená z názvů hudebních stylů. Není totiž jasně dané pravidlo, jak tvořit samotné názvy nových stylů (na jedné straně *stencore*, psaný dohromady, na druhé straně *black metal*, psaný zvlášť), a tak autor místo složených adjektiv vytvořil pouze slovní spojení jako „*stencore metal punkové*“, „*black metalový*“ apod., což opět není korektní. V recenzi lze také nalézt dvě slova s předponou „*pra-*“ (*prapůvodní*, *prapředci*) a na dvou místech modální částici *vlastně*, která je zde slovem vycpávkovým.

Velká část recenze je tvořena přívlastky – i několikanásobnými (*aktuální, již čtvrtá, velká deska*) a postupně se rozvíjejícími (*čirý podzimní trash metal*). Lze si všimnout také vsuvky „*dá se říct*“ nebo kontaktních prostředků v posledním souvětí, kdy autor oslovuje a vyzývá čtenáře: „*Pokud patříte mezi ty, (...), novou desku Fatum si pořídte (...).*“

V textu jsme narazili na chybu pravopisnou – chybí čárka před výrazem „stejně jako“ ve větě „(...) správně udělaný temný mix trash metalu a hardcore punku mě dostává i dnes stejně jako v půli osmdesátých let.“ – a na překlep, kdy místo slova „jen“ zůstalo v textu pouze „je“.

6.11 Vyvrhells pro Kačenku⁶¹

Reportáž s názvem *Vyvrhells pro Kačenku* zveřejnil elektronický hudební magazín Musicgate.cz 27. 4. 2019. Její autorky Kateřina Hacklová a Michaela Matysová informují čtenáře o tom, co zažily na stejnojmenném koncertě, který byl zároveň i dobročinnou akcí.

Článek má velmi neoficiální vyznění a je pravděpodobně adresován úzkému okruhu čtenářů – takovým, kteří znají hudební skupiny, jež na této akci vystupovaly, nebo místo konání koncertu. Autorky využívají v lexikální oblasti spíše nespisovnou vrstvu jazyka, např. *probrat život*, *pokecat*, *střední* (ve smyslu střední škola), objevuje se výraz z hudebního, resp. undergroundového slangu (*pogo*), vykytují se deminutiva, jako *kapelky*, *korunky*, *panáčky*, *pivka*, která v tomto případě působí infantilně, i jiná slova s expresivním významem: *kluci* (v textu použito ve smyslu „kluci z kapely“, ale jedná se o muže ve středních letech). Na druhou stranu se lze v textu setkat i s výrazy

⁶¹ HACKLOVÁ, Kateřina a Michaela MATYSOVÁ. Vyvrhells pro Kačenku. *Musicgate* [online]. c2016–2020, 27.4.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicgate.cz/clanek/vyvrhells-pro-kacenu/3625/>

knižními (*možno, pěl*) nebo hovorovými (*kumpáni*). Hacklová s Matysovou se pokoušely svůj text aktualizovat a aktivizovat pomocí nově utvořených frází a slovních spojení: *žádné punkové srdce nemohlo chybět, nešťastná taneční náhoda*. Součástí textu jsou názvové údaje – především kapel. Poněkud zvláštní je použití osobních jmen *Kačenka* a *Mařena*. Není totiž zcela jasné, kdo tyto osoby jsou a jak s koncertem souvisí. Z kontextu si lze domyslet, že *Kačenka* je dívka, kvůli jejímž nadstandardním potřebám se konala dobročinná akce, *Mařena* zřejmě bude člen kapely *Muerti*. Kvůli čtenářskému komfortu by však bylo vhodné tyto skutečnosti napsat jasněji. Zcela bez kontextu či vysvětlení je v nadpisu článku uvedeno slovo „*Vyvrhells*“, přičemž nezainteresovaný čtenář nemá šanci pochopit, co nebo koho toto slovo označuje.

Na rozdíl od lexika se v morfologické rovině snažily autorky držet spisovného jazyka. Bohužel se však dopouštějí chyb – například ve slovním spojení „*načerpát pár slunečných paprsků*“ je použití hodnotícího adjektiva nesprávné a mělo být použito adjektivum vztahové. Čtenář by se mohl pozastavit nad faktem, že autorky článku jsou uvedeny dvě, ale v textu je použito zájmeno *mě* (*Pro mě osobně to bylo jako návrat na střední (...)*), které je v singuláru. V textu se lze setkat se slovesy v pasivu: *Kačenka byla přivedena, rodičům byl předán šek*.

Článek je složen hlavně ze souvětí, věty jednoduché se zde téměř nevyskytují. Lze si v nich všimnout nesprávného užití čárek před spojkami *nebo* a *či* – při spojení větných členů v poměru slučovacím čárka v textu uvedena je ((...)) *občerstvit se pár panáčky na zdraví, štěstí, shledání, uvítanou, nebo prostě jen tak.*), při spojení větných členů v poměru vylučovacím nikoliv (*Samozřejmě korunky jsou stále potřeba, takže kdo by chtěl, může také přispět i mimo bez ohledu na to, zda se pořadí speciální akce či nikoliv.*). Některá souvětí jsou vystavena poněkud neobratně, v posledním odstavci dochází vlivem přemíry vložených vět vedlejších k použití dvou významově totožných přívlastků jednoho předmětu – slovo „*kapely*“ je rozvíto o přívlastek „*vystupující*“ a zároveň o větu přívlastkovou „*kteřé se této akce zúčastnily*“. V témže souvětí se vyskytuje zeugma v případě slovního spojení „*vzdát velkou poklonu a dík*“, přičemž sloveso „*vzdát*“ se pojí se slovem „*dík*“, nikoliv však se slovem „*poklonu*“.

6.12 Pražský Rehab vydal dlouho očekávané stejnojmenné album⁶²

Jednou z mála recenzí, které v roce 2019 vyšly na webovém portálu hudebního magazínu Musicgate.cz, je text Luděk Blovského s názvem *Pražský Rehab vydal dlouho očekávané stejnojmenné album* z 23. 2. 2019. Blovský velmi krátce představuje hudební skupinu Rehab, informuje o okolnostech vydání jejich alba a následně jej v několika větách hodnotí.

Recenze opět poskytuje nejrozličnější názvové údaje od názvu kapely a vydávaného alba *Rehab* až po název webového propagačního portálu *Bandzone.cz*. Autor v textu vyjmenovává všechny názvy písní z vydávaného alba, a to dokonce dvakrát, což je zbytečné. Objevují se osobní jména všech členů hudební skupiny. Použité lexikum obsahuje prvky ze spisovného i nespisovného jazyka – vedle neutrálních prostředků lze nalézt knižní (*již, na sklonku*) nebo hovorové výrazy (*parta, muzika, kousky, akce, slušný prodej*), ale také výrazy z profesní mluvy (*riffy, debutový, song*) a hudebního slangu (*placka, tvrdil muziku, syrový, vybrnkávačky*). Čtenář si může také všimnout metafory „*mohl se pod placku podepsat*“, frazému „*mít ve své režii*“ i několika publicismů: *spatřilo světlo světa, fanouškovská základna*.

V morfologické rovině je využito spisovných jazykových prostředků. K samotnému hodnocení alba dochází jen v několika málo větách a Blovský se ho snaží docílit pomocí sloves (*užít, vybočuje, vyniknout*) a adjektiv (*ostřílený, syrový*).

Autor využívá postupně rozvíjejících se přívlastků, jako je *dlouho očekávané stejnojmenné album, pražská rocková parta, syrový kytarový úvod* atd. Více příznakových prvků z oblasti morfologie a syntaxi se v textu nevyskytuje. Přestože je článek označen jako recenze, o klasickou recenzi se nejedná. Autor spíše jen poskytuje informaci o vydání alba a několika málo větami naznačuje své dojmy.

⁶² BLOVSKÝ, Luděk. Pražský Rehab vydal dlouho očekávané stejnojmenné album. *Musicgate* [online]. c2016–2020, 23.2.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicgate.cz/clanek/prazsky-rehab-vyval-dlouho-ocekavane-stejnojmenne-album/3493/?fMISTO=1>

7 Komparace tištěných a elektronických magazínů

Z provedené analýzy si lze utvořit představu o tom, jakým způsobem jsou po jazykové stránce stylizovány jednotlivé magazíny. Nejvíce příznakových prostředků bylo nalezeno v oblasti lexika. Některé jazykové prostředky má společné většina analyzovaných textů, jiné jsou specialitou jednotlivých článků. Analýzou bylo zjištěno, že společným prostředkem jsou názvové údaje, jimiž autoři přesně specifikují, které hudební dílo, představení či hudební uskupení komentují, na kterých místech se odehrávají zmiňované akce, či jaké organizace se podílejí na hudební produkci. Všechny zkoumané články obsahují prvky hudebně tematické slovní zásoby.

Vybrané texty z časopisu *Hudební rozhledy* důsledně dodržují spisovnou češtinu, tematické prvky slovní zásoby lze úžeji specifikovat jako slova týkající se vážné hudby, využívají cizích slov a odborných termínů, čímž se stylisticky blíží odbornému stylu. Zároveň byly vyzorovány i umělecké prostředky, především v podobě obrazných pojmenování. Oba texty nesou známky hyperbolizace, jelikož jejich autoři byli s proběhlým koncertem i recenzovanou knihou velice spokojeni a potřebují všechny vlastnosti patřičně vyzdvihnout. Reportáž i recenze obsahují velké množství přívlastků – několikanásobných i postupně rozvíjejících a obecně je autory užíván velmi bohatý, pestrý jazyk na vysoké úrovni.

Analýza článků z časopisu *Harmonie* ukázala, že toto periodikum si je jazykově blízké s *Hudebními rozhledy*. Autoři se také snaží důsledně dodržovat spisovný jazyk, byť v jednom případě se autor řídil teritoriálním územím ve spojení předložky a zeměpisného názvu (*na Hukvaldech*). Tematicky jsou analyzované články zaměřeny na vážnou hudbu, a právě téma je pravděpodobně jedním z důvodů podobnosti mezi *Hudebními rozhledy* a *Harmonií*. Zkoumané články obsahují odborné termíny (příp. náznak profesní mluvy), ale i umělecké prostředky, avšak zatímco v *Hudebních rozhledech* převažuje odbornost nad uměleckostí, v případě textů z *Harmonie* je to přesně naopak. Autoři analyzovaných článků opět využívají bohatá květnatá souvětí s množstvím několikanásobných větných členů.

Zkoumané články z magazínu *Rock & Pop* se však od předchozích liší. Tentokrát bylo možné pozorovat i hovorové prvky a profesní výrazy. Odborné výrazy jsou v těchto člancích nahrazeny právě výrazy patřícími do profesní mluvy. Přestože jsou

texty tvořeny slovy s hudební tematikou, liší se od ostatních analyzovaných textů z tištěných magazínů, neboť se v tomto případě pohybujeme v oblasti hudby populární a zároveň se autoři článků z magazínu Rock & Pop nezaměřovali na hudební složku tolik do hloubky, z čehož lze usuzovat, že buď nejsou odborníky a jejich rozbor je pouze laický, nebo vycházejí vstříc laickému čtenáři. Dále tyto analyzované texty obsahují značné množství frazémů a publicismů, s čímž jsme se v Hudebních rozhledech a Harmonii příliš nesetkali. Společnými jazykovými prostředky ve všech zkoumaných článcích z tištěných magazínů jsou metafory, hodnotící adjektiva a souvětí s několikanásobnými větnými členy. Článcům z Rock & Pop však snižuje úroveň např. nadužívání slovesa být nebo typografické chyby.

Vybrané texty z webového portálu Musicserver se, stejně jako v případě magazínu Rock & Pop, opírají o slovní zásobu spojenou s populární hudbou. Lze pozorovat profesní výrazy, které se například v případě analyzované reportáže pohybují na pomezí odbornosti. Jestliže se u čtenářů Hudebních rozhledů a Harmonie očekávala alespoň základní znalost v oblasti vážné hudby, podobným způsobem autor reportáže z Musicserveru předpokládal čtenářovu základní orientaci v popkultuře. Oba analyzované články obsahují publicismy a také nově (oproti většině předchozích zkoumaných článků) citace. Autor recenze cituje text písně včetně dvou vulgarismů, jež v kontextu celého článku nemají jiný význam než názorně představit charakter textů některých písní z recenzovaného alba. Bylo zjištěno několik nedostatků v různých rovinách – chybné užívání uvozovek (pravděpodobně na celém webovém serveru) a chyby slovtvorné a syntaktické.

Analyzované články magazínu Kids & Heroes využívají taktéž prvků z různých jazykových vrstev – knižní výrazy, prvky hovorového lexika i nespisovného jazyka, který je zde zastoupen v mnohem větší míře než ve všech předchozích zkoumaných článcích. Setkáváme se s tematickou slovní zásobou, tentokrát zaměřenou na alternativní hudební styly. Ze všech vybraných textů je reportáž z magazínu Kids & Heroes raritní použitím vulgarismu v přímé řeči. Lze totiž usoudit, že tento prostředek byl zvolen cíleně na začátek celého textu nejen kvůli potřebě doslovně citovat autora přímé řeči, ale především zaujmout čtenáře a provokovat, tak jako hudební styl, v kterém se nesl celý festival, na který je reportáž zaměřena.

I v analyzovaných člancích z Kids & Heroes se objevují chyby, a to v souvislosti s tvorbou složených adjektiv, s čárkami ve větě jednoduché a překlepy.

Zkoumané články ze serveru Musicgate taktéž využívají spisovného i nespisovného jazyka. Autoři kombinují knižní výrazy s hovorovými i slangovými. Zdá se, že reportáž je určena úzkému okruhu čtenářů, naopak recenze cílí i na nezainteresovaného čtenáře. Oba texty jsou v určitých směrech defektní, je z nich cítit nezkušenost. V recenzi jsou nelogicky dvakrát za sebou zmiňovány všechny názvy písní z alba, v reportáži byla utvořena tak komplikovaná souvětí, že se v nich autorky samy ztrácí, chybí kontext k některým skutečnostem, a navíc se v ní vyskytuje slovtvorná chyba.

Na základě těchto poznatků lze vyhodnotit, že jazyková stylizace článků hudebních magazínů je závislá na následujících faktorech: jakými hudebními žánry se magazín zabývá a zda vychází v tištěné nebo elektronické formě. Nejzásadnější rozdíly mezi zkoumanými tištěnými a elektronickými magazíny jsou ve spisovnosti, odbornosti a chybovosti. Tištěné magazíny jsou psány převážně spisovným jazykem s odbornými výrazy a minimem chyb, které se do tisku dostaly (navíc pouze v případě Rock & Pop). Elektronické magazíny oproti tomu hojně využívají hovorových výrazů a prostředků z nespisovné slovní zásoby, zejména slangu, který nahrazuje chybějící odborné výrazy. Zároveň ve zveřejněných člancích zůstávají chyby – ať už se jedná o jazykové nedostatky, nebo překlepy – které by měl zachytit korektor. Vzhledem k tomu, že se tak neděje, lze se domnívat, že analyzované elektronické magazíny buď korektora nemají, nebo z nějakého důvodu nedochází k důsledné korekci. Jazyková úroveň a kvalita textu obecně je u vybraných tištěných magazínů vyšší než u elektronických. Přestože magazín Rock & Pop v tomto ohledu za Hudebními rozhledy a Harmonií zaostává, je na tom značně lépe než analyzované elektronické magazíny. Je však překvapivé, že právě Rock & Pop, který se těší určité prestiži, nedosahuje srovnatelné úrovně. Elektronické magazíny oslovují čtenáře s vysokou mírou bezprostřednosti skrz slangové a expresivní výrazy, případně prostřednictvím přímé řeči. Pomocí vulgarismů nebo deminutiv v některých textech se potenciálnímu čtenáři podbízejí. Převažuje u nich funkce zábavná, kdežto u analyzovaných tištěných magazínů je výrazná i funkce vzdělávací, zejména pak u magazínů zaměřených na klasickou hudbu. Lze se domnívat, že vzhledem k tomu, s jakými texty je možné se setkat na internetu obecně, nejsou na

články v elektronických magazínech kladeny takové nároky. Za tištěné časopisy navíc čtenář musí zaplatit, tudíž jsou jeho požadavky na obsah vyšší.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vysledovat, jaké výrazové prostředky jsou užívány v hudební publicistice a jakým způsobem se od sebe liší jazyková stylizace ve vybraných tištěných a elektronických hudebních magazínech. V rámci analýzy byly popsány příznakové prostředky jednotlivých článků, byla zjištěna jazyková specifika vybraných magazínů a vyšly najevo rozdíly jazykové stylizace mezi zkoumanými elektronickými a tištěnými hudebními magazíny.

Nejvíce příznakových prostředků bylo objeveno v lexikální rovině, hudební magazíny využívají bohatou slovní zásobu, kdy se neobejdou bez názvových údajů a tematických výrazů, které lze řadit buď mezi odborné výrazy, nebo mezi profesní mluvu či muzikantský slang. Časté bývají metafory a další obrazná pojmenování. Setkali jsme se s frazémy, v případě magazínů zaměřených na populární a rockovou hudbu (příp. nevyhraněných magazínů) i s publicismy. Prokázalo se, že analytické texty, jako jsou recenze a reportáž, využívají prvků odborného a uměleckého stylu. Vzhledem k tomu, že autoři článků ve většině případů hodnotí hudební výkony, setkali jsme se ve větší míře s adjektivy. V rámci analýzy byly vyzorovány také delší syntaktické celky, ať už je řeč o počtu vět v souvětí nebo o počtu větných členů – ty se v člancích objevují i několikanásobně.

Při komparaci bylo zjištěno, že články zaměřené na klasickou hudbu mají na rozdíl od ostatních i rysy odborného stylu, jež můžeme spatřovat zejména v použitém lexiku, kdy se setkáváme s odbornými názvy, uváděním autorství, jazykovou bohatostí a důsledně spisovným jazykem. Hudebně odbornou slovní zásobu nahrazují v elektronických magazínech slangové výrazy a profesní mluva. Analyzované tištěné magazíny jsou psány spisovným jazykem, elektronické magazíny využívají prvků z nespisovné slovní zásoby. Texty elektronických hudebních magazínů také na rozdíl od tištěných obsahují chyby z různých vrstev jazyka (tj. chyby morfologické i syntaktické), ale i např. chyby typografické. V textech se objevily nemotivované odchylky od větné stavby, které jsou typické pro mluvenou publicistiku, resp. mluvený projev obecně. Právě chyby mohou ledacos napovědět i o fungování samotných redakcí. Lze totiž předpokládat, že v případě některých elektronických magazínů neprochází články žádnou kontrolou či schvalovacím procesem.

SEZNAM TIŠTĚNÝCH MAGAZÍNŮ

Harmonie: klasická hudba, jazz a world music. Praha: Muzikus, 2019, č. 2. ISSN 1210-8081.

Harmonie: klasická hudba, jazz a world music. Praha: Muzikus, 2019, č. 11. ISSN 1210-8081.

Hudební rozhledy. Praha: Společnost Hudební rozhledy, 2019, č. 6. ISSN 0018-6996.

Hudební rozhledy. Praha: Společnost Hudební rozhledy, 2019, č. 11. ISSN 0018-6996.

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2019, č. 2. ISSN 0862-7533.

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2019, č. 6. ISSN 0862-7533.

SEZNAM ELEKTRONICKÝCH MAGAZÍNŮ

Kids and Heroes [online]. ©2003 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/>

Musicgate: Brána do světa hudby [online]. ©2016–2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <https://www.musicgate.cz/>

Musicserver.cz [online]. ©2010–2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: <https://www.musicserver.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní publikace

BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6.

ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-86642-00-3.

ČECHOVÁ, Marie. *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-85866-21-8.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČERMÁK, Miloš, OSVALDOVÁ, Barbora a Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, ed. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií, aneb, Nová média teoreticky i prakticky*. Praha: Karolinum, 2009, 195 s. ISBN 978-80-246-1684-1.

HUBÁČEK, Jaroslav, Jana SVOBODOVÁ a Eva JANDOVÁ. *Čeština pro učitele*. Vyd. 3. Opava: Vademecum, 2002. ISBN 80-86041-30-1.

HVÍŽĎALA, Karel. *Moc a nemoc médií: rozhovory, eseje a články: 2000-2003*. Praha: Máj, 2003. ISBN 80-866-4307-7.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.

JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. Praha: ARSCI, 2010. Jazykověda (ARSCI). ISBN 978-80-7420-007-6.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Zdenka RUSÍNOVÁ a Miroslav GREPL. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd. 2., opr. [i.e. 4. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012. ISBN 9788071066248.

MCLUHAN, Marshall. *Člověk, média a elektronická kultura: výběr z díla*. Brno: Jota, 2000. Nové obzory (Jota). ISBN 80-7217-128-3.

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-76-1.

Elektronické zdroje

Časopis Rock & Pop. *Periodik* [online]. c2001–2020 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=100467>

BLOVSKÝ, Luděk. Pražský Rehab vydal dlouho očekávané stejnojmenné album. *Musicgate* [online]. c2016–2020, 23.2.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicgate.cz/clanek/prazsky-rehab-vydal-dlouho-ocekavane-stejnojmenne-album/3493/?fMISTO=1>

HACKLOVÁ, Kateřina a Michaela MATYSOVÁ. Vyvrhells pro Kačenku. *Musicgate* [online]. c2016–2020, 27.4.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicgate.cz/clanek/vyvrhells-pro-kacenku/3625/>

HADRBOLEC, Marek. Déšť nikomu vaz nezlomil. Letošní Parkfest ovládli Hopes a Kung-Fu Girlz. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020, 15.8.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/dest-nikomu-vaz-nezломil-letosni-parkfest-ovladli-hopes-a-kung-fu-girlz/>

HRICKO, Ondřej. Vypsaná fiXa je na "Kvalitě" punková i zamyšlená. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020, 17.12.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/clanek/62617/vypsana-fixa-kvalita/>

O nás: časopis Harmonie vychází už téměř 30 let. *Harmonie: klasická hudba, jazz a world music* [online]. c2020 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/o-nas/o-nas.html/25/o-hudebnich-rozhledech/#more-45>

O nás. *Česká tisková kancelář* [online]. c2018 [cit. 2020-08-19]. Dostupné z: https://www.ctk.cz/o_ckt/

O webu. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020 [cit. 2020-08-13]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/o-webu/>

Redaktoři. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020 [cit. 2020-08-23]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/autori/>

Rock & Pop [online]. ONE&ONE Company Designed & Dev Kousekmusic.cz, c2008–2019 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.rockandpop.cz/>

SUICIDE, Martin. Fatum – Edge Of The Wild. *Kids & Heroes* [online]. Kids And Heroes Magazine, c2003–2020, 20.10.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <http://www.kidsandheroes.com/fatum-edge-of-the-wild/>

ŠTILEC, Jiří. *O Hudebních rozhledech*. Hudební rozhledy [online]. c2020, 25.1.2016 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.hudebnirozhledy.cz/2016/01/25/o-hudebnich-rozhledech/#more-45>

TRÁVNÍČEK, Jan. Muse si do Prahy přivezli exoskelety, roboty a velkou show. *Musicserver.cz* [online]. IMEG, c2010–2020, 27.5.2019 [cit. 2020-12-04]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/clanek/61206/muse-the-atavists-imodium-letiste-letnany-praha-26-5-2019/>

VESELOVSKÝ, Martin. Prymula: Hranice brzy otevřeme, chceme promořit populaci, do školy se půjde s rouškou. In: *Aktuálně.cz* [online]. Economia, c1999–2020 [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/prymula-hranice-brzy-otevreme-chceme-promorit-populaci-do-sk/r~273eac74777511eaa25cac1f6b220ee8/>

Články v periodikách

HŮLEK, Julius. Dvořáková Rusalka a Sukův Asrael. *Hudební rozhledy*. Praha: Společnost Hudební rozhledy, 2019, **72**(6), 13–14. ISSN 0018-6996.

MENČÍK, Milan. Lucie: EvoLucie. *Rock & pop*. Praha: One & One Company, 2019, **30**(2), 58. ISSN 0862-7533.

LEJSKOVÁ, Věra. Jiří Hlaváč: Josef Suk – Pokus o portrét (a hudební přikázání). *Hudební rozhledy*. Praha: Společnost Hudební rozhledy, 2019, **72**(11), 56. ISSN 0018-6996.

TUŽILOVÁ, Marta. Nadine Sierra: There's a Place for Us. *Harmonie: klasická hudba, jazz a world music*. Praha: Muzikus, 2019, (2), 65. ISSN 1210-8081.

VOJTĚCHOVSKÝ, František. Ostravská Pohádka. *Harmonie: klasická hudba, jazz a world music*. Praha: Muzikus, 2019, (11), 50–51. ISSN 1210-8081.

ZAHRÁDKA, Roman. Elton John: Pohádka s famózním koncem. *Rock & pop*. Praha: One & One Company, 2019, **30**(6), 58. ISSN 0862-7533.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Článek z magazínu Hudební rozhledy 06/2019

Příloha 2: Článek z magazínu Hudební rozhledy 11/2019

Příloha 3: Článek z magazínu Harmonie 11/2019

Příloha 4: Článek z magazínu Harmonie 02/2019

Příloha 5: Článek z magazínu Rock & Pop 06/2019

Příloha 6: Článek z magazínu Rock & Pop 02/2019

PŘÍLOHY:

DVOŘÁKOVA RUSALKA A SUKŮV ASRAEL

Praha, Obecní dům

Julius Hůlek

Jako skutečně vznešeným večerem se dá nazvat každý z obou koncertů **Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK** (10. a 11. 4.) s dirigentem **Tomášem Braunerem**. Dramaturgický slo o počín vskutku jedinečný, neboť na programu byla dvě závažná orchestrální díla propojená, a to nejen jmény jejich autorů, silnými osobnostními vazbami. Platí to především pro první z nich, zhruba pětadvacetiminutový blok nazvaný *Rusalka – fantazie* využívající, obměňující, přetvářející a v nový kontext transformující hudbu ze světoznámé opery *Rusalka* neméně světově proslulého klasika novodobé české národní hudby *Antonína Dvořáka*. K tomu, aby de facto nové hudební dílo vzniklo, spojili své síly dva současní hudební umělci – rakouský dirigent *Manfred Honeck* (1958) a český skladatel *Tomáš Ille* (1971). M. Honeck, mj. proslulý i svým vřelým vztahem k české hudbě, počítaje v to Dvořákovu *Rusalku*, je českému hudebnímu publiku dobře známý, v letech 2008 až 2011 a 2013 až 2018 v Praze působil jako hlavní hostující dirigent České filharmonie. T. Ille je zkušeným autorem na poli hudebně-dramatických žánrů, též hudby filmové a najmě svou úspěchy prověřenou invencí v případech aranžmá do podoby orchestrálních suit. Suita z Dvořákovy *Rusalky* do třetice následuje předchozí dvě operní suitu, realizované rovněž ve spolupráci s M. Honeckem, a to z Elektry R. Strausse a z Její pastorkyně L. Janáčka. Obsahově je dílo, provedené v podstatě v jednolitém sledu dílčích částí, založeno na tematicky, motivicky a situačně transparentních momentech a úsecích původní Dvořákovy opery, instrumentačně hodně těží z lesku

autorových Slovanských tanců. Možná až ikonická pozornost je tu věnována proslulé měsíčkové árii. Celkovým dojmem nahlíženo jde o hudbu vesměs líbivou, bez patrnějších dramatických zvrátů. Tomu také odpovídal přístup a celkový směr výkonu T. Braunera, nicméně bylo znát, že průběhu dokáže vtisknout pečeť svého pohledu, zejména uplatněním tempové agogických nuancí, střídavě vkusným dodáním lyrické vřelosti i mírného patosu.

Zmíněná, přímo osudová provázanost osobních osudů je příznačná hlavně pro „smuteční“ *Symfonii č. 2 c moll, op. 27 „Asrael“* Dvořáková zetě *Josefa Suka*. Autobiografické životní okolnosti, vlévající se do celou jednu hodinu trvajícího proudu symfonického veletoku, jsou dostatečně známé – Suk Asraela věnoval památce svého tchána a předčasného skonu manželky Otíly. V Sukově symfonii spočívalo jednoznačné těžiště večera. Příjemně jsme byli vyburcováni zejména očividně angažovanějším, zainteresovanějším přístupem dirigenta. Pětivětý sled plynul víceméně kompaktním tokem, ovšem ve vnitřně bohatě zvrátném ději jednotlivých vět i dílčích úseků v jejich rámci. Se zadostiučiněním jsme mohli sledovat, jak si T. Brauner počínal sice sebevědomě, ale neafektovaně, o to však s patrnějšími výrazovými důsledky. Hned zpočátku bylo imponující, jak ze ztišeného tajemna postupně budoval tragickou dramatickostí – učin smělé a proporčně budované gradace ostatně v průběhu skladby prokázal vícekrát, zrovna tak neodolatelně působivé návraty lyrických partií. Jeho gesta byla smělá a jednoznačně zřetelná a z dílčích úseků bylo jasné, že i paměťově má koncepci jasnou a dobře zafixovanou. Bylo znát, že s orchestrem si dobře rozumí. Dramaticky založené plochy stimuloval velkorysým rozmachem. Výkon orchestru byl adekvátně vynikající, kromě jiného oceníme výkony dechových sekcí i jednotlivých sól. Výkon Tomáše Braunera skvěle korespondoval s čerstvou novinou, že počínaje sezónou 2020/2021 se stává šéfdirigentem orchestru FOK. ■

Jiří Hlaváč:
Josef Suk—pokus o portrét

JIŘÍ HLAVÁČ JOSEF SUK – POKUS O PORTRÉT (A HUDEBNÍ PŘIKÁZÁNÍ)

▼ Věra Lejsková

Mám před sebou monografii, která se vymyká všem knihám, které jsem měla dosud v ruce. Práce *Jiřího Hlaváče*, která má podtitul „*Pokus o portrét*“, je publikací výjimečnou, jak úpravou – jako by autor byl současně velmi nápaditým režisérem – tak obsahem, dotýkajícím se nespočetných úkonů a podnětů spojených s uměleckou osobností. Není to pokus, ale dokonalý portrét houslisty Josefa Suka (jak dalekou cestu bylo nutno dojít od jeho prapraděda, řezníka v Nelahozevsi, který oslnil celý svět svým synem, Antonínem Dvořákem!). Navíc jsme svědky velkého přesahu tématu co do minulosti, rozlehlé současnosti i s vizí do budoucnosti. Vlastně se nám tu předkládá

určitý výšek dějin hudby. Seznamujeme se s houslaři našimi i světovými, poznáváme vynikající interprety, skladatele, orchestry, manažery, různé soutěže, festivaly. Ale sledujeme i činnost pedagogickou, studium skladby, její uvádění na pódiu, poznávání pocitů interpreta i působení jeho výkonu na posluchače.

I když dominantní osobností je tu Josef Suk, je to kniha o hudbě, proto každá kapitola je uvedena Preludiem, obsahujícím hluboká zamyšlení a úvahy jak autora Jiřího Hlaváče, tak dalších známých osobností, čímž jsme vždy přivedeni k následujícímu obsahu. To ale zdaleka není vše: kniha je prokána citáty klasiků či jiných velikánů, a je zde zveřejněno i Muzikantské desatero, jehož autorem je snad – prý – Gustav Mahler a které je mezi muzikanty šířeno, opatrováno a respektováno.

Ústřední postavou je tu ale samozřejmě Josef Suk. Jiří Hlaváč se jen jakoby letmo dotýká jeho rodových kořenů, i z toho plynoucího vědomí odpovědnosti, i jejího bezkonkurenčního naplnění. Detailně profiluje Sukovu nejen uměleckou, ale i hluboce lidskou osobnost, předkládá nám jeho názory čerpané z dlouhodobých úzkých osobních kontaktů. V kapitolách „Civilní život“, „Sólista a virtuos“, „Komorní hráč“, „Reprezentant státu“, „Hudební žánry“, „Společenská a organizační práce“, „Pedagog, mentor, porotce“, „Josef Suk v kontextu světového interpretačního umění“ (jmenuji jen některé) představuje Sukovu až neuvěřitelnou veřejnou činnost. Přirozeně nebyla bez patřičných ohlasů, dostalo se mu přehledných poct a cen, a to jak na domácí půdě, tak v zahraničí, především za rozhlasové, gramofonové a televizní nahrávky (v publikaci jsou všechny uvedeny).

Velmi cenné jsou osobní výroky Josefa Suka, jeho děkovací řeč při udělení titulu Doctor honoris causa Akademie múzických umění v Praze, četné citace z rozhovorů s jinými umělci, i jakýsi povzdech už z pozdějších let – cituji: „*Občas mě to už zmáhá, zmocňuje se mě zoufalství, jak je to nekonečná sisyfovská práce, protože nikdy nevytlačíte ten balvan až na vrchol a neustále si to uvědomujete. Kolikrát jsem se přistihl, že zavídám spisovatelům nebo malířům, kteří dokončí knihu nebo obraz, a i kdyby nebyli stoprocentně spokojeni, je to hotové, kniha vyjde, obraz se vystaví. Pro nás je každá skladba bludíčkou, jeden večer ji hrajeme a druhý den už opět cvičíme...*“ Autora knihy, Jiřího Hlaváče, známe jako skvělého rétora, jeho úvahám rádi nasloucháme v pořadech Českého rozhlasu. Touto svou zcela mimořádnou publikací vystavěl trvalý pomník jak Josefu Sukovi, tak i naší hudební kultuře. Knihu, která nutí k zamyšlení a je proložena velkým množstvím nádherných fotografií, vydala Akademie múzických umění v Praze v roce 2018.

Jiří Hlaváč: Josef Suk – pokus o portrét (a hudební přikázání). Vydala Akademie múzických umění v Praze v nakladatelství AMU v roce 2018, 501 str., ISBN 978-80-7551-468-2 ■

Ostravská Pohádka

Jako většina novinových titulků, je i tenhle zjednodušující a nepřesný, ale nedokázal jsem mu odolat. Pohádka s velkým „P“ odkazuje k Sukově skladbě, která pro mne celý den 12. září 2019 uzavřela, ale svým způsobem pohádkové bylo i předcházející odpoledne na Hukvaldech.

TEXT — FRANTIŠEK VOJTĚCHOVSKÝ / FOTO — IVAN KORČ

Na Hukvaldech se ten den otvírala obnovená expozice v Janáčkově památníku a atmosféra kolem Janáčkovy domku byla okouzlující. Jako bychom se přenesli do skladatelových posledních let a octlil se na zahradní slavnosti pořádané domácím pánem. Hosté byli uvolnění, občerstvení stylové a středem všeho dění byla Janáčková hudba. Klasická hudba prováděná pod širým nebem se pokaždé ocitá v nebezpečí, že ji vyruší nějaký zvuk či jiný element, před nímž je v koncertním sále většinou chráněna. Na Hukvaldech do sebe ale všechno zapadalo jako na objednávku. Hřejivé odpolední slunce, přívětivá okolní příroda a hlavně publikum, které hltilo každou notu, a svou pozorností a soustředěním udělalo z Janáčkovy zahrady malý koncertní sál.

Pěvecké sdružení moravských učitelů pod vedením **Jirího Šimáčka** předneslo Janáčkovy sbory *Ave Maria*, *Ach vojna, vojna*, a především okouzlující a dojemnou *Lásku opravdivou*. Zvuk mužského sboru se nesl bez námahy přirozeně do širokého okolí. Díky příznivému počasí mohl venku uskutečnit své vystoupení také **Ivo Kahánek**, který zahrál výběr z první řady cyklu *Po zarostlém chodníčku*. Nové pianino, zapůjčené firmou Petrof, znělo díky barevné představě interpreta podpořené odrazem od stěny domku báječně a naplnilo celou zahradu zvukem vpravdě pohádkovým. Těžko se popisuje, jak působivý Janáček to byl. Jednotlivé části cyklu se pojily s okolním prostředím, vyvěraly z ducha přírody, který nás obklopoval, mluvily naléhavě i něžně, a nedivil bych se, kdyby se mezi přítomnými objevil samotný Janáček.

Ať šlo o svižný a precizní úvod předsedy Nadace Leoše Janáčka **Stanislava Tesaře**, důraz na Janáčkovu světovou proslulost v promluvě náměstkyně ministra kultury **Kateřiny Kalistové** nebo průvodní slovo ředitelky Nadace Leoše Janáčka **Ludmily Němcové**. K prohlídce expozice pozvala přítomné její autorka Jarmila Procházková spolu s realizátorkami **Zuzanou a Pavlou Strakošovými**. Nemohu vám zaručit stejné počasí, jaké jsme měli při otevření, ale hukvaldská expozice rozhodně stojí za samostatný výlet bez ohledu na intenzitu slunečního svitu.

Cestou z Hukvald do Ostravy jsem si vybavil nedávnou návštěvu helsinského muzea moderního umění Kiasma. Kromě výtvarných děl jsem obdivoval také samotnou budovu stojící v srdci finské metropole nedaleko Sibeliovy akademie a koncertního sálu Finlandia. Se svým okolím komunikuje tak přirozeně, jako by tam stála odjakživa. Byla však postavena teprve v roce 1998 podle návrhu Stevena Holla, který zvítězil mezi 516 přihlášenými v architektonické soutěži. Stejněho architekta si vybrala Ostrava pro stavbu nového koncertního sálu v rámci Fragnerova Domu kultury města Ostravy. Musím říct, že tohle rozhodnutí Ostravě upřímně závidím: Steven Holl má styl a odvahu, které do Ostravy patří a jeho návrh se vyrovná nejlepším novým sálům v Paříži, Hamburku nebo Reykjavíku. Přirozeně se vkrádala otázka, jak ho dokáže hudebně naplnit místní orchestr?

Janáčkovy filharmonie Ostrava na ni večer odpověděla poměrně jednoznačně: nový koncertní sál

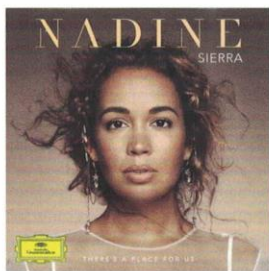
jim bude slušet. Sólistou zahajovacího koncertu 66. sezony JFO byl arménský houslista **Sergej Chačatryan**, který zahrál stejné dílo, Brahmsův *Houslový koncert D dur*, na jaře příštího roku také se SOČRem. Ostravské provedení bylo jasnou pozvánkou na pražský koncert. Při poslechu Sergeje Chačatryana vás okamžitě upoutá zvuk. Jeho bohatství, barevnost a intenzita držely moji pozornost od začátku do konce. Chačatryan hraje uvolněně, výrazně pracuje s agogikou a jeho Brahms je výrazově a tempově uvolněný, přitom však technicky svrchovaný a beze zbytku přesvědčivý. Vše je u něj podřízeno hudebnímu obsahu, což demonstroval i sympaticky neokázalým, intimním předávkem. Na orchestru bylo patrné, že hraje pro sólistu. Na hudebnících bylo vidět i slyšet soustředění a snaha odpovídat na každou sólovou frázi houslí, na každý Chačatryanův tempový pohyb a celá první polovina působila jako týmový výkon v nejlepší smyslu slova. Hobojové sólo v druhé větě přednesla **Paulina Konczal** medovým, kulatým tónem, který se nesl nad orchestrem se stejnou lehkostí jako zvuk Guarneriho nástroje v rukou Sergeje Chačatryana.

Během přestávky mne pohled do programu ujistil, že dirigentem večera je skutečně **Vasilij Sinajskij**, který s Českou filharmonií v roce 2013 uzavíral Pražské jaro. Na programu bylo tehdy Stravinského *Svěcení jara*, ale také Dvořák a Suk. Lásku k Sukově hudbě tento světově proslulý umělec beze zbytku demonstroval při provedení

Pohádky v druhé půli zahajovacího koncertu. Sledovat Vasilije Sinajského při práci s ostravskými hudebníky byla radost. Dirigent znal Sukovu partituru zjevně do nejmenších detailů, což bylo patrné na volbě temp, vedení jednotlivých frází i celkové výstavbě. Upoutala mne zejména jeho práce se zvukem a pečlivá vyváženost všech nástrojových skupin. Nutno dodat, že v hudebnících Janáčkovy filharmonie měl Sinajskij důstojné partnery, kteří byli schopni jeho hudební představu naplňovat a „jít“ s dirigentem od začátku do konce. Slavné houslové sólo v podání **Jakuba Černoohorského** obstálo i v porovnání s první polovinou koncertu a nadšená reakce naplněného sálu byla více než zasloužená. Ostravský primátor **Tomáš Macura** vyslovil v úvodním projevu

výraznou podporu Janáčkově filharmonii i novému koncertnímu sálu. Chráněn nadpisem tohoto článku si dovoluji přidat ještě jedno přání, aby se Janáčkovy filharmonie Ostrava nebála při hledání nového šéfdirigenta mířit tam, kam ukázal její zahajovací koncert. Hudebně na to jednoznačně má a s podporou svého zřizovatele by mohla úspěšný příběh koncertního sálu naplnit stejně světovým hudebním obsahem. ✘

Příloha 3: Článek z magazínu Harmonie 11/2019

HHHHH

Nadine Sierra

There's a Place for Us

Nadine Sierra – soprán, Royal Philharmonic Orchestra, Robert Spano – dirigent. Text: A. N. Nahráno: 10/2017, Angel Recording Studios, Londýn. Vydáno: 2018. TT: 66:42. DDD. 1 CD Deutsche Grammophon 483 5004.

Debutové album americké sopranistky **Nadine Sierry** odvozuje svůj titul od známé písně *Somewhere* z muzikálu *West Side Story* Leonarda Bernsteina (1918-90). Oslava 100. výročí narození skladatele, jemuž bylo album věnováno, bylo pro pěvkyni příležitostí představit hudbu amerických či ve Spojených státech působících autorů, kteří mají podobné osudy jako Leonard Bernstein i ona sama. Její otec je původem z Portorika a matka z Portugalska. Proto zvolila jako úvodní píseň *Somewhere*, vyjadřující přání najít nový domov, nové „místo pro nás“ a dává tak naději všem bez rozdílu. Nadine Sierra má ve svých 30 letech bohaté pěvecké zkušenosti, od prvního úspěchu v 15 letech následovala rychle stoupající kariéra koncertní i operní po boku takových hvězd, jako jsou například Anna Netrebko či Plácido Domingo. Krásný sytý soprán zní v doprovodu **Royal Philharmonic Orchestra** s dirigentem **Robertem Spanem** jako zvonivý tón plný vášně a emocí a dokáže dát vybraným písním úžasnou autenticitu. Po úvodní *Somewhere* následuje hudba brazilského skladatele Heitora Villa-Lobose – *Árie* z oblíbeného cyklu *Bachianas brasileiras*, zpívané v portugalském originále. Autor působil ve Spojených státech pravidelně a vždy s velkým úspěchem. V písňovém cyklu propojuje brazilské motivy s tradičními postupy klasické hudby a mimořádně disponovaný hlas Nadine Sierry zaujme ve výškách naprostou jistotou, prožitkem a oddaností. Z díla současného amerického skla-

datele Rickyho Iana Gordona (1956) zazní píseň *Stars* z cyklu *Only Heaven*, následuje Bernsteinova sbírka *Songfest* z roku 1977, z níž pěvkyně vybrala titul *A Julia de Burgos* a v hudební básni opět zazářila svou přirozeností. Filmovou hudbu Heitora Villa-Lobose *Floresta do Amazonas* zastupuje *Cancao de Amor*, kde si sólistka skutečně užívá půvab portugalského textu a brazilských rytmů. Leonard Bernstein napsal ke 200. výročí Spojených států v roce 1976 muzikál *1600 Pennsylvania Avenue*, z něhož zazní nejdůležitější melodie *Take Care of This House*, jímž je sídlo amerických prezidentů, Bílý dům. Skladatel vytvořil dílo až operního charakteru a sopranistka záměrně vybrala i tuto méně uváděnou hudbu, odlišnou od starších muzikálových prací. Tou je *Candide* z roku 1956 a Nadine Sierra zde rozvine v písni *Glitter and Be Gay* celou paletu svého talentu pěvecky, výrazově i bohatou modulací hlasu od šepotu až po vypjaté výšky podobné výkřikům. Práce s hlasem je vynikající, Sierra zaujme především precizními detaily – vypráví, přesvědčuje, okouzluje, poezie prýští ze všech tónů mladistvého hlasu. Její myšlenka sblížení lidí prostřednictvím hudby je a bude stále aktuální.

Marta Tužilová

Příloha 4: Článek z magazínu Harmonie 02/2019

LIVE

ELTON JOHN

7. 5. 2019, O2 ARENA, PRAHA

Pohádka s famózním koncem

TEXT: ROMAN „NEWS“ ZAHŘÁDKA

FOTO: JAROMÍR ZAJDA ZAJÍČEK

Když se řekne Elton John, každému se hned vybaví chlapík u klavíru v extravagantním pestrobarevném obleku s velkými brýlemi a otevřeně se hlásící k homosexualitě, který má svou hvězdu na Hollywoodském chodníku slávy, voskovou figurínu v londýnské sbírce Madame Tussauds i postavičku v americkém seriálu Simpsonovi.

Především je to ale jeden z nejúspěšnějších sólových umělců v historii populární hudby, jenž je znám hity *Rocket Man*, *Your Song*, *Daniel*, *Candle in Wind*, *I'm Still Standing* nebo *Can You Feel the Love Tonight* z nejúspěšnějšího animovaného filmu všech dob *Lvi král*, který byl oceněn Oscarem. Každá pohádka má ale svůj konec a sir Elton John se jí rozhodl ukončit letos, takže po padesáti letech úspěšné kariéry, rozlučkovým turné *The Farewell Yellow Brick Road*. A jak jinak, nemohl při tom vynechat Prahu, jež patří mezi jeho oblíbené zastávky. Musel být spokojen i tentokrát. Přišlo 14 tisíc diváků a bylo vyprodáno.

Bezmála tříhodinová show byla zejména výpravou do historie a postihla prakticky všechny hvězdné chvíle legendárního zpěváka – od sedmdesátých let až do současnosti. S ohledem na koncept rozlučkového turné se to dalo pochopit. Přesto se koncert rozjížděl vlažně, až jsem měl obavu, že se zopakuje scénář Eltonova turné *Wonderful Crazy Night* z roku 2016, které mě nedokázalo rozehrát. Naštěstí ale měla druhá polovina představení znatelně větší spád a najednou bylo vše jinak. Radost byla cítit všude. Z každého tónu i momentu na pódiu, kterému dominovala obrovská scéna

připomínající rozevřený notebook s velkou zadní projekční stěnou nahoře a dole se dvěma patry pro muzikanty, jejichž poznávacím znamením byla zdvojená bicí souprava a pojízdný mistrův černý klavír, od kterého Elton John občas vyskočil, aby se pokorně obecenstvu poklonil. Jinak toho moc nenamluvil. Dojemná chvíle přišla před skladbou *Believe*, kdy se vyznal ze své dřívější alkoholové i drogové závislosti, aby vzápětí našel smysl svého života v založení nadace pro boj s AIDS, která již pomohla rozdělit přes 200 milionů dolarů.

Atmosféra mezitím dál gradovala. Po baladách přišla na řadu známá instrumentálka *Funeral for a Friend*, již dali její protagonisté neskutečný náboj, a přestože předváděli pod působivými projekcemi kus opravdového umění, stihli při tom ještě rozněvat úsměvy na všechny strany. Moc už se nevidí, aby se hravost snoubila s virtuozitou, až se tají dech. Sir Elton John si v tu chvíli mohl v podstatě dělat cokoli. Měl návštěvníky dokonale v hrsti. Roztančil je, některé z nich dohnal v závěrečné euforii i k slzám.

„Přijede ještě někdy?“ ptali se mnozí sami sebe. Doma ve Velké Británii zpěvák oznámil, že už se chce věnovat jenom své rodině, přestože ve svých dvaasedmdesáti zvládá klaviaturu s bravurní lehkostí a také jeho hlas je stále silný. Možná je to o důvod víc nechat dál jeho příběh žít s otevřeným koncem. Ostatně už 30. května se připomene životopisným filmem *Rocketman* s Taronem Egertonem v hlavní roli. Možná právě úspěch filmu může být pobídkou k návratu na pódiu a další rozlučce. Ta v Praze byla jedním slovem famózní.

Příloha 5: Článek z magazínu Rock & Pop 06/2019

Lucie EvoLucie

BRAINZONE 48:05 POP ROCK

MILAN MENČÍK

1. Takhle tě mám rád
2. Chtěli jsme létat
3. Nejlepší, kterou znám
4. Burning Man
5. SEX 3
6. Já jsem pan Petr Monk
7. Peněženka
8. Než tě rozkradou
9. Fénixovy slzy
10. Já to nemám spočítaný
11. Slečna do nekonečna
12. 1968
13. EvoLucie

Během třinácti let se toho stane spousta v normálním životě, natož v životě kapely. Ještě když se jedná o formaci, která definovala devadesátá léta v tuzemském popu – Lucii. Ta se stihla rozpadnout, po mnoha letech dát znovu dohromady a po koncertech, na nichž oprašovala staré hity, dotáhla comeback do konce i co se týče nového studiového materiálu. Nic jiného, než že se jedná o nejočekávanější nahrávku podzimu, se o **EvoLucii** napsat nedá.

Skupina dostala od vydavatelství BrainZone ten nejlepší servis, takže nemusela příliš koukat napravo ani nalevo a mohla si vybírat ke spolupráci jen ty nejlepší ve svých oborech, které domácí i zahraniční scéna nabízí. Proto si sólo v nádherné durové baladě *Nejlepší, kterou znám* zahrál kytarista Bon Jovi Phil X, domácí hvězda Lenny je pouze skryta v doprovodných vokálech skladby *Chtěli jsme létat* a z úplně jiného soudku je undergroundový saxofon Vratislava Brabence z The Plastic People Of The Universe (SEX 3). Zvukové ošetření má také tu nejvyšší možnou kvalitu, protože se dostalo do péče těch nejlepších „doktorů“, spolupracujících s AC/DC či Guns N' Roses.

Jména John Spiker, Mike Clink, Mike Fraser a Mark Plati doplňuje z domácích luhů a hájů protřelý Pavel Karlík ze studia Sono, jenž je podepsán autorsky pod titulní písní. A teď konečně k tomu, jaká deska je.

Fanouškům může spadnout kámen ze srdce, protože špatná není. Lucie má pořád své vlastní DNA, které spočívá v provokativních Kodymových textech, spoustě dobrých a neotřelých nápadů a výborném Kollerově i Kodymově zpěvu, které se vhodně doplňují. Nechybí elektronika, nádech punku (*Peněženka*), úlet (*Fénixovy slzy*) i již zmiňovaná silná balada *Nejlepší, kterou znám*. Společně s prvním singlem *Takhle tě mám rád* je patrně nejhitovější z celého alba, a to se dá formaci na ploše asi osmačtyřiceti minut vytknout – chybí ještě alespoň jeden či dva hity na první dobrou, které vám vlezou do hlavy a vy nejste schopni se jich dlouho zbavit.

Určitě by neuškodilo, kdyby jedna či dvě skladby z konce desky vypadly. Takhle přece jen v závěru ztrácí dech a správný tah na branku. Enormní množství práce a skutečná snaha docílit nejlepší možné nahrávky je však i tak dost cítit. Lucie je zpátky a v dobrém světle.

